

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex traditionvm Corbeiensivm

Falcke, Johann Friedrich

Lipsiae ; Gvelpherbyti, 1752

Pars Decima Qvinta. De Bonis Traditis Svb Regimine Corbeiensis Abbatis
Walhonis Ab Anno 1010 Vsqve Ad A. 1014.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36114

TRADITIONVM CORBEIENSIVM
PARS DECIMA QVINTA,

QVAE DOCET

QVANTIS MVNERIBVS QVIDAM
ADELINGI ET COMITES

ORNAVERINT

ABBATIAM CORBEIENSEM

SVE REGIMINE

ABBATIS CORBEIENSIS

W A L H O N I S

AB ANNO 1010 VSQVE AD 1014.

REGNANTE

HEINRICO SECVNDO.

TRADITIONVM CORBEIENSIVM
PARS DECIMA QVINTA

QUANTIS MNERIBVS QVIDAM
ABBEINQ; ET COMITES
ABBATIAM CORBEIENSEM
PRAESENS CORBEIENSIS
WALFHONI
HENRICO SECVNDO

§. 431.

radidit dodico comes in *reun* (r) VII. familiae et quid-
quid ibi habuit.

§. 432.

Tradidit brun (f) in *rotbollesbus* et in *filehem* et in
smitherdesbus et in *thesli* X. familiae pro se et coniuge
sua gherburg.

item

- (r) Villa *Reun* ab abbate Sarachone collocatur in pago *Nithega*. Quem ad fluuium *De villa Reun in pago Nithega.*
Neitam in episcopatu Paderbornensi et principatu Corbeiensi existisse, iam su-
pra dictum fuit. Intelligi ergo putamus designari vicum *Reer* seu *Reber*, iter
vnius horae situm ab oppido *Brakel*, ubi nobiles domini de *Mengersheim*, va-
falli Corbeienses, magnificentem palatium atque alia iura possident. Distinguen-
da ergo haec est villa 1) a *Reder* seu *Reer*, in dynastia *Artzen*, 2) a *Redun* in
pago *Aringho*, 3) a *Redheresbus* in pago *Guddingo*, 4) a *Rehon*, quae et ipsa
erat in pago *Nithega* posita. 5) a *Reme* in dynastia *Artzen*, 6) a *Rena* villa,
quae anno 1033 cum monte *Vogilar* et fluuio *Wisera* terminus erat *foresti*, ad
episcopatum *Mindensem* spectantis, teste diplomate regis *Conradi II*, in *I. C.*
Lunigs Reichs-Archiv Spic. Eccles. P. II. im Anhang p. 108, quae villa fortasse
est *Renne*, in qua anno 1259 comites de *Perremunt* decimam tenebant in feu-
do ab ecclesia *Mindensi*: 7) a *Rbede*, oppido, olim ad comites *Lippianos* refe-
rendo, ad annum autem 1305 diruto, et 8) a *Rbene* in praefectura *Eisenberg*
in principatu *Waldeccensi*. E situ villae nostrae *Reun* animaduertimus, *Dodi-*
conem comitem nullum fuisse alium, nisi eum, quem supra §. 104. not. (n) de-
duximus ab *Angariorum* duce *Brunone*, et quem anno 1020 deprehendimus
comitatu suo gauisum in pago *Hessi Saxonico*, atque anno 1021 bona posse-
disse hereditaria in *Warborg*, *Reelfe*, *Eringen*, *Rhoden*, *Wormel*, *Rothe*,
Germete, *Rordehusen*, *Ilrehusen* et *Seilen*. Haec villa partim ad pagum *Hessi*
Saxonicum, et partim ad pagum *Nithega* relatae fuerunt. At de hisce egimus
pluribus l. c.

- (f) *Brunonem* hunc caue confundas cum *Brunone* aduocato Corbeiensi, de quo plu-
ribus differuimus supra (§. 420) adiacentes, eum anno 1010 obiisse. *Bruno-*
nis aduocati uxores fuere *Gisla* de *Werla*, et *Gisla*, *sueuica*. Huius autem
De *Brunone* e-
iusque
bonis da-
Bru-
tis.

0000

Ab anno 1010 vs. que 1014 regnante Heinrico II. item brun tradidit pro se in *thetmerefbus* III. iurnales et mansos totidem.

§. 433.

Tradidit raginheri pro domna sua gherberge I familiam in *balleuan* (t) et XXX. iugera.

§. 434.

Brunonis vxor appellatur *Gherburg*. Interim erit verisimillimum, *Brunonem* aduocatum, et *Brunonem* nostrum ex vno fuisse sanguine ortos. Tam enim *Bruno* aduocatus, quam *Bruno*, maritus *Gherburgæ*, bona tenere in pagis *Nithega* atque *Auga*, e quo situ locorum iam supra §. 104. not. (n) conclusimus, vtrumque spectasse ad Brunonianam stirpem. Id quod nomina amborum reddunt probabilissimum. *Brunonem* nostrum filium fuisse *Marcwardi*, patet e §. 397. vbi ille plane prorsus filius *Marcwardi* appellatur. Eundem vero *Brunonem* designari, comprobatur primum villa *Smitberdesbus*, quæ, teste Sarachone, in pago *Auga* sita, et propterea eadem villa fuit, in qua *Marcwardus* pro hoc filio suo *Brunone* Corbeiensibus bona quædam tradiderat. *Rotbollesbus* deinde tribuitur ab eodem abbate in Registro laudato pago *Hessi Saxonico*. Illius situm nondum indicare valemus. Quamuis enim anno 942 *Rotmershusen* extiterit in *Hessi* pago in *Osterbeunmarca*, teste diplomate (§. 33.) adducto, atque præterea in comitatu *Dodiconis* præsto fuerint *Rothalmingahufun* et *Rotwardeshufen*, non tamen audemus statuere, vnam ex his tribus villam esse *Rotbollesbus*. Doctiores *Hessi*, inter quos multi antiquam amant geographiam, in situm huius villæ studiosius inquirent, rogamus. Heic intermittere non possumus, quin indicemus, villam *Rotbollesbus* probe discernendam esse 1) a *Rodingsbusen*, cuius meminere *Kuchenb. Anal. Hass. coll. IV. p. 405. et coll. VI. p. 447.* 2) a *Rongsbusen* l. c. coll. IV. p. 352. 3) a *Rudolfsbusen* l. c. coll. IX. p. 149. 4) a *Reimersbusen* in præfectura *Heina*, 5) a *Ruthebusen* in episcopatu *Paderbornensi*, quam anno 1155 habebant domini de *Amelunchsen* in principatu *Corbeiensis*, ab *Heinrico Leone* in beneficio seu feudo, 6) a *Romerbusen* in præfectura *Treisa* in *Landgraviatus Hassie* terris, 7) a *Roredelbusen*, in qua a. 1149 monasterium *Wilbodeffen* in episcopatu *Paderbornensi* bona tenebat, 8) a *Roleffen* villa olim spectante ad dynastiam *Stoppelberg*, 9) a *Rollingbusen* in præfectura *Sieck* in comitatu *Hoiano*, 10) a *Rollingbusen* in præfectura *Wintzenburg* in episcopatu *Hildesien*, 11) a *Rollefen* in præfectura *Stadhagen* in comitatu *Schaumburgico*, et 12) ac 13) a villis *Roggelingebusen*, quarum altera erat in pago *Aringho*, atque altera in pago *Suilbergi* sita. Porro collocat abbas noster l. c. villam *Silibem* in pago *Hemerueldu*, quæ videtur fuisse *Silen* vel *Silibem* in *Landgraviatu Hassio-Casselano* intra præfecturam *Heckershausen*. Tum *Thesli* erat in pago *Hessi Saxonico*, quæ est vicus *Deissel* inter *Heristallum Saxonicum* et *Drengelborg* in eodem *Landgraviatu*. *Thetmerefbus* denique, quæ eodem teste Sarachone, in pago *Hessi Saxonico* obuia erat, est locus *Detmersen* in episcopatu *Paderbornensi* non procul ab oppido lutulento *Peckelsen* situs. Ad progenitores nobilium dominorum de *Sconenberg* ergo referendum esse *Brunonem* nostrum, sit verisimillimum. De hoc argumento vide §. 104. not. (n).

De villa Balleuan in pago Westfalonia.

- (t) Villa *Balleuan* tribuitur a Sarachone l. c. pago *Westfalonia*. Indicari videtur *Balleuan* in comitatu *Arnesburgico* seu *Arensbergico*. *Raginheri*, qui in eadem villa bona quædam tradidit, verisimiliter ad progenitores comitum de *Arensberg* spectauit, videturque filius *Herimanni* fuisse, de eius progenitoribus et familia egimus supra (§. 218 et 389). Sane communis est et peruulgata sententia, comites *Arensbergicos* e sanguine *Widekindi Magni* descendisse. Videtur omnino nomen *Raginheri*, *Reinwerti*, *Raginwardi*, *Ranwardi*, *Reginberi* et *Reginberni* esse vnum idemque. Veritati consentaneum videtur, *Herimannum* filio cuidam suo nomen indidisse, ab auo petitum. Pone igitur, *Raginherium* fuisse filium *Herimanni*, tunc vna tantum persona inter *Raginherium* nostrum et *Fride-*

§. 434.

Tradidit enna pro se et fratre suo tadi VIII. mansos et quidquid habuit in *uuatberi* (u).

et guberna-
nanre
Corbe-
iam
Walho-
ne.

§. 435.

Tradidit thatmarus pro proximo suo hogero in *fritbegtigarothe* (v) II familia.

§. 436.

Tradidit maginhardus pro fratre suo tangmaro et illius coniuge II familia unam in *sickiunbus* (w) et unam in *bieranbus*.

§. 437.

Tradidit immed pro proximo suo thiadulfo I familia in *holtbus* (x).

§. 438.

Fridericum, primum comitem de Arneburg, deficit, cuius inuenienda fortasse nobis alio tempore occasio ministrabitur.

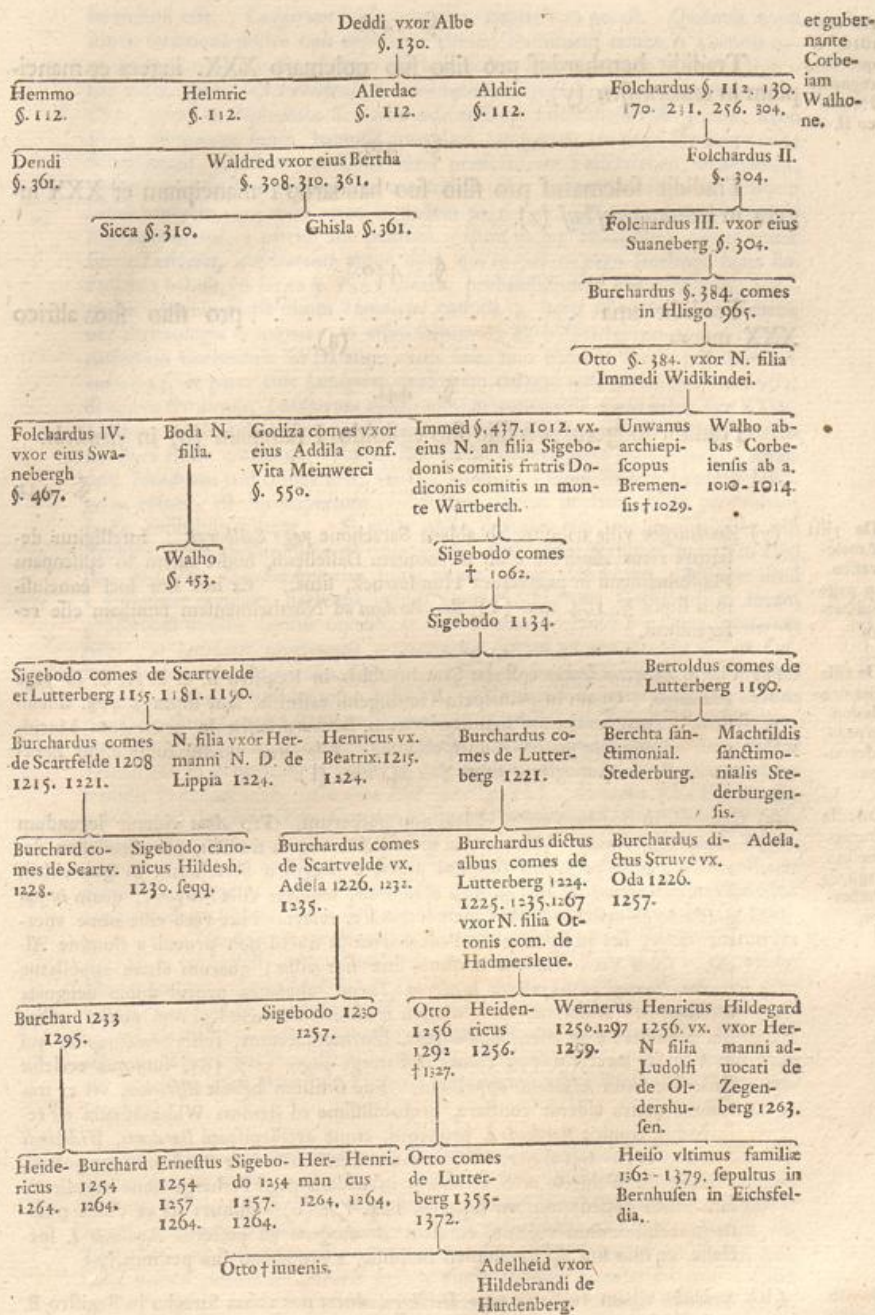
- (u) Villam *Watberi* abbas noster Saracho sine pago memorauit, nescimus, quam ob causam id fecerit. Cum igitur ignoremus pagum, in quo hæc villa exstiterit, ideo non ualemus indicare, an subsit vicus *Wetter*, hodie *Wetterburg* in principatu Waldecensi, an *Wetter* in Landgraviatu Hassio-Darmstadieno haud procul Marburgo, an vero *Wetter*, in comitatu Marciano. Vltimum uideretur nobis probabilius. Rationes, cur ita sentiamus, inuenies in *Cliueta Corbeiensis* in cap. de nobilibus dominis de *Wolmensene*.
- (v) *Fritbegtigarothe* villam itidem abbas noster l. c. sine mentione pagi adduxit. An ipsius tempore nulla hæc fuit villa? Hodie sane dubium est, an designetur *Vresitiero* in præfectura Gandersheim, an *Fridericberode* in Thuringia, vel *Fritberike*, quæ olim in diocesi Halberstadeni haud procul ab vrbe Brunsviga exstiterit. Probabiliter hæc vltima indicatur.
- (w) *Sickiunbus* et *Bieranbus* erant loca, teste Sarachone obuia, in pago *Almunga*. Ex quo momento apparet, denotari *Stuckbusen* et *Barbusen*, loca in dynastia Bura-na intra episcopatum Paderbornensem. Quantum itaque e situ harum villarum conclusimus, arbitrari libet, *Maginbardum* et *Tangmarium* inter posteros *Widikindeæ* stirpis fuisse videtur; statuamus, quæso, de eodem *Tangmaro* etiam memorari loco nostro. Quamuis enim quis perhibere possit, pugnare hoc cum chronologia, putamus tamen, fratrem eius, qui circa annum 960 filium et circiter annum ætatis XXX, habuit, adhuc in uiuis esse potuisse anno MXII.
- (x) Villa *Holtbus* reperiebatur olim, Sarachone l. c. teste, in pago *Hrittiga*. Hunc in principatu Gottingensi circa oppidum Northeim situm fuisse, nemo ambiget. Intelligimus ergo, denotari vicum *Holtbusen*, locum præfecturæ *Brunstein*, quem probe discernere velis a villa *Holtbusen*, in pago Marungo sita et infra (§. 466) memorata. Hæc vltima quondam erat sita iuxta *Snetinghusen*. Locus hic nunc vocatur *Schneidighausen*, situs in præfectura *Moringen* intra eundem principatum Gottingensem. Situm vtriusque ville docet sequens litterarum extractus:

Ab anno
1010 vi-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

Zonorabili viro dñō suo *Paderburnensi* episcopo *godescalcus nobilis* dictus *de Plesse*. *Tidericus de Zardenberge*. *Lodericus de Roslorp* paratum et debitum in omnibus famulatum. Vestra debet scire reuerentia et publice protestamur in his scriptis. quod nunquam intelleximus. nec etiam existat memoria. quod ecclia *paderburnensis* aliqua bona habuerit in villa *Zolibusen* sita apud *Snetinghusen*. que ad ipsam pertinuerint titulo proprietatis vel aliquis possiderit ab ea iure feudali. vel alio iure quocumq. Sed ego *Godescalcus de Plesse* protestor et dico. vos et eccliam vestram plurima bona habere in *Zolibusen* que vulgariter dicitur *Langenbolthusen* et est sita apud oppidum *Northheim* et ego G. nobilis teneo a vobis et ecclia vestra in eadem villa quatuor mansos et quasdam areas et molendinum iure feodi et sunt alii plures. qui in eadem villa a vobis et ab ecclia vestra tenent plurima bona. quedam titulo pignoris quedam iure feodi unde presumimus erratum esse de villa *Zolibusen* sita apud *Snetinghusen*.
MCCCLXXXVI. V. kal. decemb.

De villa *Langenbolthusen*, iuxta oppidum *Northheim* sita, fieri in paragrafo, qui præ manibus est et oculis, mentionem, non citra rationem arbitramur. Iam, quis *Immed* et *Thiadulfus* fuerint, videris et nobis querere. Dicemus, quid sentiamus, et relinquamus eis, qui haud fauent, libertatem aliter sentiendi. Ad tribum clarissimam *Immedingicam* spectasse *Immedum*, per coniecturam auguramur. An vero per mares vel feminas coniunctus fuerit cum ea, res altioris videtur esse indaginis. Per mares eum cum eadem coniunctum fuisse, non audemus dicere. Fortassis *Immedus* frater fuit archiepiscopi *Bremensis Urwani*, quem supra (§. 229) ad *Immedingicam* tribum referri vidimus. Atque eam ob causam l. c. diximus, eundem fuisse natum e sorore *Immedi*, qui exliit pater *Paderbornensis* episcopi *Meinwerchi*. Iam si sumimus, *Immedum* nostrum fratrem fuisse *Urwani*, auus maternus *Immedi* nostri fuit *Immadus* pater *Meinwerchi*. Hæc autem sententia nostra nititur prædiis ac bonis, quæ tam *Urwani*, quam *Immedus* noster possedit. Bona ab *Urwano* archiepiscopo ecclie tradita *Paderbornensi* erant *Hoënsfide* in pago *Rittiga*, *Morunga* in pago *Morungano*, et *Berneshufen* in pago *Lisga*. *Hoënsfide* villa ad *Leinam* haud multo interuallo infra *Northemium* sita eminet, agro pascuisque diues. Ephoræ ecclie ibi est sedes. *Morunga* oppidum a cenoso situ nomen traxit. Sedes ibi est præfecturæ. Floret ibidem orphanotropheum procerum prouincislium Principatus *Calenbergici*, cuius pars est tractus *Gætingensis*, quem ex veteri consuetudine vocare consueuimus Principatum *Gætingensem*. *Berneshufen* villa dicitur nunc *Bahnhusen*, locus præfecturæ *Staufenburg* ad radices siluæ *Hercinæ* versus *Osterodam* ab occasu. In eodem pago *Rittiga*, quem *Saracho* abbas semper appellat *Hrittiga*, præterea *Immedus* noster bona hereditaria possedit. Nonne ex eo probabile redditur, *Immedum* nostrum consanguineum, et verisimilius, fratrem fuisse archiepiscopi *Urwani*? Parum vel nihil habebis, quod nostræ sententiæ opponere poteris. Cumque in eadem regione vicum quendam *Immedesbusen* reperiamus, fortassis et ille a nostro *Immedo* nomen accepit. Si id conoquere possis, statuere libet, huius *Immedi* patrem fuisse *Ortonem*, filium *Burchardi*, testante §. 384. *Bacco* enim siue *Burchardus* in pago *Hlisco* quædam tradidit, qui *Burchardus* verisimillime est *Burchardus*, qui anno 965 comes erat in eodem pago *Hlisco*. Hunc *Burchardum* si statuimus filium *Folchardi*, quem inter progenitores comitum de *Lutterberg* et *Scharfeld* retulimus supra §. 112; inter *Immedum* et *Sigebodanem*, quem primum comitem de *Scartfelde* appellant, quique anno 1134 seqq. vixit, tantum nobis vna vel duæ personæ deessent. Forsan ille, quo caremus, est comes *Sigebodo*, teste necrologio *MSpto* anno 1062. mortuus. Plura de illis dicturi sumus in *Clientela Corbeiensi*. Accipe interim schema genealogicum comitum de *Scharfeld* et *Lutterberg*. Referuamus argumenta in alio tempore, breuitate huius instituti sic suadente.

Dediti

Immed denique fororius esse poruit *Tbiadulf*, pro quo *Immed* vnam Corbeienfis familiam largitus est in *Holtbus*. Filiam et sororem fuisse *Tbiadulfo*, docent §. 382 et 370. Cum vero *Tbiadulfus* fuerit filius *Sigefridi*, probabiliter *Immedi* vxor prima fuit e stemmate Northheimensi procreata.

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinric-
co II.

§. 438.

Tradidit bernhardus pro filio suo uolcmaro XXX. iugera et mancipium in *ameleueffen* (y).

§. 439.

Tradidit folcmarus pro filio suo hauuardo I mancipium et XXX iugera in *bernwardeshuf* (z).

§. 440.

Tradidit ama pro filio suo alfrico
XXX iugera (a).

§. 441.

Tradidit ludgerus pro filio suo egiloldo I familiam (b) in *siculithi*.

§. 442.

De villa
Amele-
ueffen
in pago
Suilber-
gi.

(y) *Ameleueffen* villa tribuitur ab abbate Sarachone pago *Suilbergi*. Intelligitur designari vicus *Amelfen*, olim in comitatu Dasselensi, hodie autem in episcopatu Hildesheimensi in praefectura Hundesruck, situs. Ex hoc situ loci conclusimus supra §. 104. not. (1) *Bernhardum* ad Northheimensem familiam esse referendum.

De villa
Bernwar-
deshus
in pago
Morun-
go.

(z) Villam *Bernwardeshus* collocat Saracho abbas in Registro B. et P. A. C. in pago *Marungo*. Quem in principatu Gottingensi extitisse, iam supra §. 418. docuimus. Putamus itaque, significari vicum *Bernwardeshusen* in praefectura Moringen, ad eundem principatum spectante. *Folcmarus* videtur fuisse filius *Bernhardi II*, de quo egimus supra §. 104. not. (1).

De villa
Durpe-
the in
pago
Pather-
go.

(a) Quaedam in hoc loco distincte legi non potuerunt. Pro *Ama* videtur legendum *Amalungus comes*. Villa, in qua idem XXX. iugera tradidit, per vetustatem detrita est. Haec autem suppleri potest e Registro Sarachonis, in quo villam *Bernwardeshus*, de qua §. 439 actum est, sequitur villa *Durpebe*, quam in pago *Patherga* extitisse, abbas memoratus l. c. refert. Haec vero villa nunc vocatur *Turpe*, sita in episcopatus Paderbornensis tractu non procul a flumine *Alma*. Cum vero eiusdem nominis duae sint villae, quarum altera appellatur *overen-Turpe*, atque altera *niederer-Turpe*, alterutra procul dubio designata intelligitur. Dolemus, quod nomen traditoris distincte legi non possit. Alioqui perhibere e re esset, *Amalungum*, hic memoratum, fuisse *Amalungum*, qui in Vita Meinwerci p. 559 comes in *Patherga* pago, et p. 561. summus ecclesiae Paderbornensis *advocatus* appellatur. Hic si filium habuit *Alfricum*, vti ex traditione nostra videtur constare, probabilissime ad stemma *Widikindeum* est referendus, comitis *Bardonis I.* pronepos, atque archiepiscopi *Bardonis, Widikindi* comitis, et *Herdagi* frater. Quemadmodum enim ipse *Bardo* eiusque posterius, comites de *Waldeck* et *Sualenberg*, in eodem pago *Patherga* bona hereditaria satis multa possederunt, vti supra §. 104. not. (u) vidimus: ita ex donis traditis probabilissimum videtur, eundem *Amalungum* ad posterum *Bardonis I.* spectasse, et filio suo *Alfrico* nomen indidisse, a propatruo suo petiitum.

De villa
Siculithi
in pago
Derlin-
go.

(b) *Siculithi* villam fuisse in pago *Derlingo*, docet nos abbas Saracho in Registro B. et P. A. C. Pagum *Derlingo* olim extitisse in ducatu Brunsvicensi in praefectura *Wolfenbittel, Campen, Königslutter, Dalen, Schöningen, Helsen*, et confinis, iam supra vidimus. Cum ergo inter oppidum *Königslutter* et castrum *Supplinburg* adhuc supersit curtis quadam dicta *der Sicksche-hof*, probabilissime existimatur ibi villa *Siculithi* olim fuisse obuia. Quia autem haec villa vix duo millia passuum a castro *Supplinburg* abest, optimo iure sustentari putamus, *Ludgerum* progenitoribus caesaris *Lotharii*, qui comes fuit *Supplinburgicus*, in-

ferendum esse. *Ludgerum* fuisse comitem, negari non potest. Quamvis enim et gubernante ille in traditione nostra non appelletur comes, nominatur tamen is Comitis nomine in Chronico nostro MSpto Corbeiensis iam sæpius excitato. In hoc leguntur verba: *anno MXII receptus est in monasterium egiloldus, filius ludgeri comitis*. Cum igitur ex diplomate S. Bernwardi episcopi Hildesheimensis pateat, anno 1022 comitatum suum habuisse quendam *Luidgerum* in pago Derlingo circa Schönningam, Kisleben, et Uhri intra præfecturam Fallersleben, arbitramur, doctos viros facile concessuros et credituros esse, nostrum *Luidgerum* eundem fuisse comitem, qui anno 1022 in eodem pago vixit. Nomen *Luidgero* nostro inditum videtur, a patruo suo petito. Cum itaque *Theodoricus* comes frater fuerit *Luitbarii*, *Athelberonis* atque *Asci*, qui in eodem pago Derlingo bona hereditaria habuit, vñ supra §. 188 vidimus, præbabilissimum esse censemus, *Luidgerum* nostrum fuisse filium *Theodorici* comitis. Bona id passim comprobant, nec chronologia repugnat. Si enim sumimus, *Egiloldum* receptum esse in monasterium Corbeiensis XVIII anno ætatis suæ, tunc natus is fuerit necessum est anno 994, et pater eius *Luidgerus* consortem thalami adsciuit circiter anno 997. Si porro statuimus, *Luidgerum* matrimonium contraxisse anno ætatis suæ XXIV, *Luidgerus* suscipi in lucem potuit anno 969. *Thiadricus* comes, quem patrem *Luidgeri* fuisse credimus, vxorem hoc pacto duxerit circa annum 944. Anno 968 *Thiadricus* iam comes erat, vñ l. c. vidimus. Quot liberos habuerit *Luidgerus* comes, est incertum. Multam autem prolem ab eo progenitam fuisse, probabile videtur. Si enim nullo præterea alio filio gauisus esset, nisi *Egiloldo*, hunc verisimillime ad reliquias S. S. martyrum Stephani atque Viti Deo non obtulisset. *Geuebardum* eius fuisse filium, negari non potest. Apparet illud e diplomate quodam, hætenus inedito, quod in Historia Corbeiensis in lucem proferendi optima dabitur occasio, in quo *Geuebardus comes p. o salute animarum patris sui Luitbarii omniumque progenitorum suorum ad monasterium dictum Corbeia quædam tradidit in villis Kiffunleue et Redepke in pago Derlingo*, consentiente eiusdem patruo *Thiadrico* anno MXLVI. Cum autem teste Annalista Saxone p. 409 comitis *Geuebarði* mater fuerit *Ida*, probabiliter eadem est *nobilis mulier, Idike* nominata, quæ prædium *Esiki*, et *Liutburgam*, quod ei vir *nobilis Thiedericus* in proprium delegauerat, per consensum filii sui *Roddacher* ecclesie tradidit Paderbornensi, teste *Vita Meinweri* p. 537. Si enim villa *Esiki* esset vel *Eslehof* in præfectura Campen in ducatu Brunsvicensi, vel *Esbeck* in præfectura Schœningen, vel vicus *Esebek*, qui teste Sam. Walthero in *Singul. Magdeb.* P. VII. p. 106. erat in præfectura *Calvör* et *Liutburgam*, esset castrum desolatam *Linderburg*, quondam situm in filua spectante ad vicum *Utmoden* sub præfectura *Calvör*, tunc statuere liberet, *Idikam* fuisse ipsam *Luidgeri* comitis vxorem, *Thiedericum* vero fratrem *Luidgeri* comitis, ac *Roddachum*, fratrem *Egiloldi* et *Geuebarði*. Qui *Geuebardus* eo tempore, scilicet anno 1018, vitales auras nondum videretur hausisse. Quidquid autem eius rei consentaneum vero sit, siue fuerit *Idike* vxor *Luitbarii* siue minus, negandum tamen non erit, comitem *Geuebardum* adhuc habuisse fratrem *Thietmarum* nomine, ab abbate vel episcopo *Thietmaris* ita dictum, cuius Annalista Saxo p. 588 mentionem iniecit, appellans eum patruum *Lotharii* imperatoris atque *Halberstadensem* episcopum.

Hæc vero omnia stare non possent, si vera prædicasset Albericus in Chronico, in quo ad annum 1037 hæc verba leguntur: *Hermannus, Mathildis, sororis tertii Ottonis, filius, Colonia ordinatur archiepiscopus: sedit annos octodecim et habuit fratrem Ludolphum et Ottonem, ducem Sueviae, de cuius linea descendit ille Lotharius, qui fuit imperator*. His verbis demonstrare voluerunt eruditi quidam, auum paternum *Lotharii* cæsaris fuisse *Ottonem* Sueviæ ducem. Cum enim *Mathilda* demum post mortem matris suæ *Theophaniæ* nupsit *Ezoni*, *Thephania* autem obierit anno 991, iidem docti statuerunt, *Mathildam* cum *Ezone* matrimonium contrahere potuisse anno 992, ex quo porro concluderunt, *Ottonem* ducem, quem auum cæsaris *Lotharii* dicunt, circa finem seculi decimi natum esse, atque patrem *Geuebarði*, anno 1075. mortui, esse potuisse. Sed verum non est, matrimonium, ex quo *Mathilda* nata est, demum anno 992 cepisse. Monachus enim Brunwilrensis Tom. I. Leibnitii p. 315 luculente litteris memoriæ prodidit, matrimonium contraxisse *Ezonom* cum *Mathilda* matre haud

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

haud inuita. Eius verba hæc sunt: *Palatinus comes (Ezo), collectis suorum copiis, Arnide (hodie Essen) properat, venerabilem puellam edicō regis (Ottonis III.) ad presentiam vocat: fratre iubente, MATRE VOLENTE, eam suam fore sponsam enuntiat. Amita vero eius pertinaciter obstitit: sed sine eius potestate, sine regia maiestate territa, cedit.* Quemadmodum itaque certum est, *Matbildam* nupsisse *Ezoni* ante annum 991, ita porro discimus ex eodem monacho Brunwillerenfi p. 319, *Ezonem* palatinum post obitum coniugis suæ *Matbildæ*, cum iam decimus annus instaret, LXXX. prope annos ætatis suæ habentem, e vita discessisse. Cum itaque obierit *Matbildæ* anno 1024 eodem monacho teste p. 318, sequitur, *Ezonem* palatinum anno 1033 vitam cum morte commutasse. Ex quo sequitur porro, eundem *Ezonem* (si contraxisset matrimonium anno 992) iam, annum ætatis egisse XLI, et natum fuisse anno 953. Cum igitur pater *Matbildæ*, id est, Otto II imperator, demum in lucem editus sit anno 955 et, Chronico nostro teste, *Matbildæ* eius fuerit filia natu maxima; *Matbildam*, matre eius adhuc viuentem, nupsisse *Ezoni* comiti palatino probabile est. Vt autem ex his accurate ostendamus, verisimile non esse, *Otonem* palatinum fuisse auum *Lotharii* cæsaris patremque *Geuebarði*, ex monacho Brunwillerenfi integram genealogiam *Ezonis* efformare debemus. Hæc est sic instituenda.

Hermannus comes palatinus Aquisgranensis † 993. vxor Heliwiga.

Herenfridus seu Ezo comes palat. Aquisgranensis † 1033. anno ætatis 80. vxor Mathildis, filia Ottonis II. cæsaris ac Theophanie, † 1024.

Hezelinus comes † 1025.

Henricus comes palatin. Aquisgranensis post Otonem.

Ludolphus comes † 1030. vxor eius Mathildis filia Ottonis comitis Zurphan.	Hermannus archiepiscopus Colonienfis † 1056.	Otro comes Palatin. Aquisgranensis fit dux Sueuorum † 7. id. Sept. anno 3tio eiusdem ducatus.	Richeza regina Poloniae in Niuelin † 1063. vx. Mjsecho-nis.	Adelheit abbatissa in Nuffia.	Heilewig abbatissa in Nuffia.	Mathild abbatiss. in Dinc Kyrca et Vylica.	Ida abbatissa in monasterio S. Mariae Moguntiae et Gandersheim.	Sophia.
Henricus comes † sine prole.	Cuno dux Bavarie † sine prole.	Chatimerus seu Casimirus.						

Ex his statim apparet, *Hermannum* archiepiscopum Coloniensem anno 1056 esse mortuum, quo eum diploma reperiendum in *Lunigii Reichs-Archiv Spic. Eccl. P. I. p. 329* concordat, in quo iam anno 1057 eius successor Anno obuius est. Inde sequitur, errasse Albericum perhibentem, *Hermannum* in cathedra sedisse per duodeviginti annos. Diploma enim, supra (§. 229) allatum, iam anno 1036 meminit *Hermannii* Colonienfis archiepiscopi. Ex quo colligimus, *Hermannum* præsedisse suis ad minimum XXI annos. Cumque ille iam anno 1036 appelletur archiepiscopus, non tunc demum electus, concludas velim ex eo, eundem eo tempore iam pallium et confirmationem obtinuisse, ac probabiliter plures, quam XXI annos ecclesie suæ sedisse. Eius enim antecessor Piligrinus, qui anno 1020 electus, in diplomatibus vltra annum 1030 non reperitur, quo tempore *Hermannus* ei probabiliter successit. Cum in hoc Albericus tam grauer errauerit, eius testimonium tanti non facimus, vt ei assensum nostrum præbere queamus, quum porro ne minimum in eo vestigium veritatis deprehendamus, si quis vellet perhibere, *Ezonem* eiusque filium *Otonem*, palatinos, aliquid agrorum vel iuris in pago Derlingo tenuisse. Perhibent quidem viri iudem docti, *Otonem* filium *Matbildæ* hereditario iure acquisuisse bona *Otoniana*, inter quæ etiam fuerit comitatus Supplinburgicus. Sed qua auctoritate id comprobaturi sunt, prorsus non intelligimus. Henricum II cæsarem, vltimum masculæ stirpis Henrici aucupis, anno 1024 obiisse, omnibus æque est notum. *Ezo*, *Ludolphus*, atque *Otto* eodem tempore adhuc in viuis erant.

Qua-

§. 442.

Tradidit bucco pro filio suo uuigheri XXX. iugera in *beuen-*
bus (c).

§. 443.

er guber-
nante
Corbe-
iam
Walho-
ne.

Quare non traditur, quæso, eosdem in bona Ottoniana successisse? Propiores agnati erant comites Brunsvicenses. Præterea satis grauem per errorem sumunt hi docti, ad cæsares Ottonianos spectasse bona, ad Comitatum Supplinburgicum relata. Nihil eius rei scriptores cœtanei ac diplomata prodiderunt. Colonus vnus in villa Lauingi, quem Bouo abbas Corbeiensis anno 888 dedit Ottoni illustri, certe totus Supplinburgicus non erat. Ad quosnam bona, circa castrum Supplinburgicum, sita spectarint, hæ traditiones, cum diplomatibus egregie conuenientes, satis docent. Quemadmodum itaque ex fallis fictionibus falsus etiam sequitur ratiocinandi modus, ita minus solide statuitur, *Geuehardum* comitatum Supplinburgicum hereditario iure accepisse, quo nepotem *Matbilde* filia cæsaris *Otonis II. Geuehardus* sane, si filius *Otonis* fuisset ducis, in ducatum Sueuicum patris sui successisset, vel succedere potuisset. Cum autem illud factum non sit, merito, *Geuehardum* fuisse filium *Otonis* ducis, negamus. Adiciunt, inquis, *Otonem* demum anno 1045 sibi acquisuisse ducatum Sueuiæ, et fato concessisse anno 1047; *Geuehardum* autem, natum quippe anno 1046, puerumque vel potius infantem, patri succedere non potuisse in ducatu. Sed respondemus rursus, sumi citra rationem id, quod veritati haud consentaneum est, scilicet, *Geuehardum* demum anno 1046 fuisse natum. Qui enim iam anno 1046 comes erat et tradere bona quædam, sita in pago Derlingo, valebat, is anno 1046 demum natus non est. Hæc *Geuehardum* iam anno 1046 tradidisse, consentiente patruo suo *Thiadrico*, demonstrat omnino diploma iam supra allegatum. Cum ergo *Otto*, comes palatinus, fratrem non habuerit, nomine *Thiadricum*, sequitur exinde, *Otonem* non fuisse patrem *Geuehardi*. Cumque monachus Brunwillerensis quidem obitum *Otonis* ducis, fratrisque eius *Ludolphi*, et huius *Ludolphi* filios referat, de liberis *Otonis* autem taceat; putamus, *Otonem* ducem sine heredibus decessisse. Quid vero *Lotbario* officiebat deeratque, quo minus recta prouolaret & progredetur ad obtinendam regiam et imperatoriam maiestatem, si is nepos *Luitbarii* comitis, pronepos *Thiadrici*, ac abnepos *Luitbarii* ducis, fuit? Nonne is erat potentissimus dominus? A patre habebat bona Supplinburgica, ab vxore bona Northeimensium ac Brunsvicentium comitum, a cæsare ducatum totius Saxonie. De eius virtute bellica testantur annales, et Chronicon nostrum MSptum. Non autem is erat, inquis, e stirpe Caroli Magni? Sed quid inde? Nonne vnus progenitorum eius in matrimonio habuit Endam, neptem *S. Ide* ducis, e sanguine potentissimorum regum Francorum ortæ? Nonne Endæ mater erat Oda, Oda porro Aeda seu Attala? Attala vero exstitit filia Caroli Magni. Nonne ex eo clarissime intelligitur, eius progenitores inter nobilissimas Saxonie nostræ familias esse relatos? Nonne horum progenitor et sator fuit Albio, potentissimus Saxonum princeps? Arbitramur itaque, nullo modo fieri probabile, *Otonem* Sueuiæ ducem fuisse auum cæsaris *Lotbarii*, speramus potius fore, vt credant eruditi, eiusdem imperatoris originem, a nobis demonstratam, solido satis nitu fundamento. Conf. infra §. 448.

- (c) Villam *Beuenbusen* abbas Saracho in Registro memorat, indicans, eam in pago existisse Tilichi. Probabilissime ergo significatur vicus *Bauenbusen*, quem haud procul a vico *Bischoferode* positum fuisse, nostra docent diplomata. Vicum *Bischoferode* situm esse intra diocœsin Mindensem, comprobauimus iam supra (§. 35) litteris *Geuehardi* comitis de Hoya. Nunc villa *Bischopingerothe* nominatur *Bischoferode*, sita circiter duo milliaria ab vrbe Hameloa, ad *Wiseram* eminente. Si itaque intelligitur designari villa *Bauenbusen*, non procul a *Bischoferode* vico sita, *Bucco*, qui in eadem villa XXX. iugera donauit, existimari potest fuisse *Burchardus*, filius *Sifridi* IV, et frater *Thiadmari* II atque *Sigifridi* V, qui filio suo *Wichero* nomen ita videtur imposuisse, a patruo suo petiit. De hisce vide §. 104 not. (1)

PPP

Ab anno
1010 vf-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

§. 443.

Tradidit luthardus pro patre suo godefcalco XXX iugera in *husleri* (d).

§. 444.

Tradidit uuirinbertus pro patre suo bernhario unam familiam in *densum* (e).

§. 445.

Tradidit borchardus comes pro patre suo fiberto I familiam in *hrothwardeshus* (f).

§. 446.

De villa
Husleri
in pago
Logne.

(d) *Husleri* villa erat in pago *Logne*, annotante abbate Sarachone in Registro, Procul dubio designatur oppidum *Uiler* in principatu Calenbergico, silvæ Söllinge confine. De *Lutbardo* eiusque patre *Godefcalco* vide supra §. 104. not. (l).

De villa
Densum
in pago
Guddin-
go.

(e) Villam *Densum* collocat abbas Saracho in pago *Guddinge*. Significari intelligimus vicum *Deinsen* non procul a vico *Bruggen*, ad celebratissimos dominos liberos barones de *Steinberg* spectante. Hi et in villa *Densen* bona tenent feudalia ab ecclesia Corbeienfi et *Gandersheimenfi*. De *Werinberto* eiusque patre *Bernhario*, probabilissime ad progenitores dynastarum de *Hoinboken* referendis, vide supra §. 104. not. (n).

De villa
Hroth-
wardes-
hus in
pago
Flotwita.

(f) Villam *Hrothwardesbus* existisse in pago *Flotwita*, docet nos abbas Saracho in Registro sapissime excitato. Pagum *Flotwita* fuisse in aliqua ducatus *Luneburgici* atque diocesis *Hildesheimensis* parte ad fluvium dictum die *Aller*, diximus iam supra §. 193. In eadem ergo regione querendam esse villam *Hrothwardesbus*, nullum restat dubium. An autem indicetur *Roddensen* vel *Robrsen* haud procul ab oppido *Burgtorf* in Principatu *Luneburgico*, id in disceptationem venit. Quicumque autem sit ille vicus, stat tamen sententia, circa annum 1013 comitem quendam *Burchardum* in pago *Flotwita* bona possedisse hereditaria, quæ ille probabilissime a patre suo *Siberto* iure hereditario accepit. Hunc *Sibertum* fuisse illum, qui supra §. 399 appellatur filius *Thiadrici*, quem comitem palatinum nominat *caesar* *Heinricus* in diplomate supra §. 104. not. (w) allato, negari non admodum posse, censemus. Quemadmodum enim *Sibertus*, teste §. 399, in *Astfala* in pago *Falhen* bona hereditaria tenuit, ita quoque *Thiadricus*, palatinus comes, in pago *Astvala* circa castellum *Mundburg* in ripa *Aleræ* fluminis comitatum suum habuerat, testante diplomate l. c. adducto, e cuius situ colligendum videri putamus, eosdem ex vno semine fuisse procreatos, vti ostendimus supra §. 104. not. (w); *Burchardum* comitem fuisse eundem, qui palatinum *Saxonie* tenuit, probabilissimum erit. Eius patruus *Thiadricus* eundem habuerat palatinum, quo ad annum 995 mortuo, *Fridericus*, e domo *Sommerschenburgica* natus, palatinum *Saxonie* nactus fuit, teste *Ditmaro* *Tom. I. Leibn. p. 352*, qui *Fridericus* adhuc anno 1002 in vivis erat, vti ex *Ditmaro* l. c. patet p. 368. Ipse eodem anno vitam cum morte videtur commutasse. Anno enim primo regni *Heinrici* II, id est, 1003. denuo *Burchardus* comes palatinus erat, vti patet ex *Maderi Antiquit. Brunsvic. p. 208*. Cum autem idem *Burchardus* Comes Palatinus mortuus sit anno 1016, *Annalista Saxone* teste p. 441, sequitur inde, bona, ad villam *Hrothwardesbus* sita, eundem tradidisse ante annum 1016. Sed obiicere videris, si *Burchardus* noster comes palatinus fuit, cur non idem in traditione nostra appellatur palatinus? Respondemus cum illustri *Grubero*, palatinos comites in documentis et litteris, quæ non spectabant ad eorum negotia palatina, sæpe tantum appellari *comites*, vti *Ansfriidus* comes palatinus id exemplo suo docere nos potest.

§. 446.

Tradidit asger in *brunningtorpe* I iurnalem et quidquid ad eam pertinet (g).

et gubernante Corbeiam Walhane.

§. 447.

Tradidit helmuardus pro matre sua adde in *snesla* (h) XX iugera et I iurnalem et quidquid ad eam pertinet.

§. 448.

(g) Villam *Brunningtorpe* in Registro abbatis Sarachonis non reperiri cum mentione De villa pagi, in quo ea exstiterit, valde dolemus. Nescimus ergo, quorsum nos vertamus, ignorantibus quippe, an villa *Brunningtorpe* vna eademque sit ac illa, quæ in diplomatibus nostris modo appellatur *Brumenichtorp*, modo *Brumelinktorp*, modo *Brundorp*, quæque probabilissime olim exstitit in dynastia Defenberg in episcopatu Paderbornensi non procul a villa Natzingen. Ea in regione adhuc reperiuntur campus *Brunenseck*, et silua *Brunenbolt*, verisimiliter a Brunone quodam ita dicta, siue ille fuerit Bruno Angariorum dux, siue vnus ex eius posteris, inter quos, quantum nosse datur, XVIII Brunones fuere. Eapropter autem dolemus, quod Saracho non significauit pagum, quia, si pagus Nithega subaudiendus fuisset, perhibere vellemus, *Agerum*, qui in villa nostra quædam tradidit, fuisse *Afig* seu *Esiconem*, filium *Thiamari*, de quo supra egimus §. 104. not. (n). Ex eo concludere porro voluissimus, nomina *Afig* atque *Esic* veteres Germanos nostros proprie pronunciaisse per *Asge* seu *Asche*, quod multis, prouti speramus, fuisset gratissimum. Quemadmodum enim olim inter veteres Germanos nostros nomen *Afig*, *Esich* et *Asche* fuit vsitatissimum, ita illi perhibere potuissent, nomen illud ad nostros Germanos esse deriuatum ab eorum conditore, qui fuerit *Askenas*, nepos Iapheti et pronepos Noachi, testante Mose, qui in rebus historicis eandem fidem meretur, quem merent historiographi exterarum nationum. Cum autem nostræ ætatis spiritus fortes, *esprits forts*, a nobis argumenta petere possent, quibus comprobari posset, *Tuisonem*, quem Tacitus patrem et fatorem nominat Germanorum, fuisse vel filium, vel nepotem, vel pronepotem *Askenasi* pronepotis Noachi; putamus, melius esse, nihil certi statuere, quam pro vero aliquid venditare iudicari. Inter coniecturas referendum esse illud, si pronunciamus, censuram non merebimur; si autem id pro certo adfirmate vellemus, eadem virgula censoria esse digni, qua D. Lauensteinius, perhibens in *Historia Hildesh.* septem Iapheti filios iam anno mundi 1790 terras Europæ habitasse, et, hoc demonstrandum esse, sibi persuadens, testimoniis fabulosis Iosephi, I. Nic. Hertii ac B. Sylvestri Tappii vsus fuit. Dum autem sibi idem persuadet, eorum testimonia ad demonstrationem rei esse satis idonea, facile etiam eodem modo demonstrari posset, non dari antipodes. Nihil enim tam absurdum est, quod non aliquando dictum sit ab vno historicorum vel eruditorum,

(h) Villa *Snesla* erat in pago *Tilithi* sita, teste abbatis Sarachonis Registro. Eandem esse sitam inter *Osen* et *Gronde*, iam didicimus e litteris Francisci abbatis Corbeiensis, supra (§. 257) adductis. Ex hisce patet, ecclesiam Corbeiensem eundem contulisse quoddam in villa *Snesla* dominis de *Haken*. Eadem villa appellatur in litteris sequentibus *Senesele*. Id autographum non est in membrana, sed charta, quam papirum vocant, scriptum. En litteras ipsas.

Wy *Eckhart* und *Cord van Osen* bekennen und betugen in dussen open versegghelden breue de beseghelt ys mit *Erenstes Haken* inghesegel des wy brukende syn um unser twyer vorbenomet *Echbarts* und *Cord van Osen* bede willen went wy neyn eghen ingheseghele en hebet dat wy hebbet myd guden willen gheantwardet und ghesat den bref den wy hadden van dem van *Stockhem* de uns stant vor vyff *hannoversch* pund dar uns de van *Stockhem* vorghesetet hebbet lant dat

Ppp p 2

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Henrici
co II.

dat beleggen ys twyſſchen *Gronde* und *Senſele* like der wyſe fo wy dat hadden uthghedaen. unde wy *Echarte van Vrencke* den bref und dat lant tubefittende overgheven na uthwyſinghe des houet breues. duſſe ſtücke de ſint gheſchen dor de *Johan van Vrencke Echartes So- ne*, *Hinrick van Lenghede*, und eck *Erenſt Hake*, hebbe dor bede wil- len myn ingheſeghel hengt tu eyner betughingē vor duſſen bref.

Datum anno domini M. CCC. LXXX. VII. feria ſecunda poſt miſeri- cordias domini.

His litteris addimus alias, in quibus eadem villa nominatur *Sneſel*:

Eck *Borchard van Stockhem* knape bekenne openbar in duſſem breue vor my und myne eruen dath wy ſchuldich ſint rechter witlicken Schuld *Herman Haken* und ſynen rechten eruen und dem holder duſ- ſes breues myt oren guden willen viſſteyn gude vulle riſche gulden hieuer hebbe wy on gefat und ſettet in macht duſſes breues unſen haluen hof tho *Sneſel* und anderthaluen houē land geheiten de *Int- hof*, des de andere helfte *Tonniges van Stockhem* unſe vedder heſt, alſo dat de gnte *Herman Hake* ſyne eruen ergntn haluen hof to *Sne- ſel* hebben ſchollen und eck und myne eruen on den antworten und later in ore hebbende bruckende were myt aller ſlachte unde rech- ticheyt unde to behoringe alſe de gelegen is in dorpe in velde in wa- ter wyſchen und weyden daruan ſe up boren unde nomen ſchollen van welken alle iar wat daruan komen und werden mach ſo lange wente wy den gntn hof myt ſyner tobehoringhe wedder van on ge- loſt hebben mid witlicker vorkundingē in wiſſ na beſereuen und duſſe ſate ſchal ſtaen twelft iar in de wy wandelt unde wanne de vorgeser. twelft iare na richte, duſſes brefes verlopen weren weret den wy duſſen ergntn haluen hof mid ſiner tobehoringhe wolden wedder loſen edder ſe ore geld wollen wedder hebben dat mach unſe eyn den andern witlicken to voren vorkundigen edder verkundigen laten alle Jar twiſchen wynachten und lechtmiſſen und ſo denne up den erſt volgenden paſchen neift der vorkundingē war de ſo gedan were on ore viſteyn gude vulle riſche gulden gutlicken wedder geuen und wol to dancke betalen und wol vornogen in eynen hope ſunder iennich hindernis effte lengeren vortoch unde ſo den unde nicht er ſcal uns unſe halue hof ergeſer. wedder quit ledich unde los vallen unde werden. dut loue eck vor my und myne eruen deme vorgesre- uen *Herman Haken* unde ſynen eruen und dem holder duſſes breues mid oren guden willen in guden truwen und in eydes ſtadt ſtede und vaſte to holdende ſunder iennich argeliſt und hebbe deſſen to bekant- niſſe der warheit myn ingheſegel vor my und myne eruen witlicken gehangen an duſſem bref. vortin eck *Tonniges van Stockhem* knape bekenne openbar in duſſem breue vor my und myne eruen dat ſo dane ſate alſe *Borchard van Stockhem* myn vedder vorgnt gedan heſt vor ſeck und ſyne eruen *Herman Haken* ſynen eruen unde mede be- ſereuenen an den haluen hofe to *Sneſel* in aller wiſſ alſe vorgerort is is geſcheen und ſchut mid mynen und myner eruen wiſchop vulbor- de und guden willen und ſcolen unde willen dat ſtede und vaſte ſo mede hōlen ſunder archliſt und hebbe des to kuntſchop myn Inge- ſegel witlicken mede gehangen an duſſen bref. datum anno domini M. CCCC. LX. primo ipſo die matthie apoſtoli.

Eadem in villa vendunt anno 1491. *Otto* et *Jodocus* pater et filius, dicti *de Werder*, *Euerhardo de Monichusen* quatuor manſos, teſtantibus litteris, que repe-

§. 448.

Tradidit oddo clericus pro matre sua symod (i) in hamersleue I mansum et I familiam. et quidquid ad eam pertinet.

et gubernante Corbeiam Walhonne.

§. 449.

reperiuntur in der gründlichen Geschlechts-Historie der hochadelichen Häuser der Herren von Münchhausen p. 104 seq. In eodem libro p. 129 documentum litterarium inuenitur, in quo fit indicium, dynastiam Artzen esse sitam ad vnum milliarem ab vrbe Hameloa, eamque conterminam fuisse *marca* dictæ *Suellen*. Quemadmodum igitur hæc *marca* nomen suum accepisse videtur ante annum 1521, et a villa nostra denominata videtur; ita quoque patet e documento litterario quodam, quod in codice diplomatico monasterii Amelungesbornensis legitur, ad annum 1298 scripto, *Arnoldum de Embere eiusque uxorem Mechtildem donasse monasterio Amelungesbornensi curiam in villa Snesle, quam donationem confirmant Adolphus atque Albertus fratres et comites de Swalenberge consentientibus fratre suo preposito Gunthero et ecclesia Magdeburgensis canonico et sororibus suis scilicet Conegunde abbatisa in Valckenbagen, Ermengarde abbatisa in Herista, et Mechtilde abbatisa in Molenbeke, nec non Jutta uxore Adolphi et filiis Gunthero et Henrico, ac filiabus Sophia, Jutta et Conegunde, porro Jutta uxore Alberti et liberis Henrico, Gunthero, Alberto, Lugarde et Jutta, quam curiam cum IV mansis Arnoldus de Embere eiusque uxor Mechtilde tenuerant in feudo a comitibus predictis. Porro ratam habet anno 1309 Albertus comes iunior Alberti comitis de Swalenberge filius venditionem IV mansorum ad curiam dictam borgbos in villa Snesle pertinentium recepta aliqua pecunia summa a canobio Amelungesbornensi, addideruntque sigilla Guntherus Paderbornensis electus et confirmatus patruus eius, presentibus Alberto Alberti iunioris patre, Gunthero ecclesie Mindensis thesaurario ac Henrico comite fratribus Alberti iunioris, nec non Reinholto de Vornholte, Iohanne de Elwordesen militibus, Conrado de Oldenborg famulo, fratre Iohanne de Wrebecke cellerario et fratre Iohanne de Riso monachis in Amelungesborne, restantibus litteris in eodem codice diplomatico reperiendis.*

Quibus e documentis apparet, comites Sualenbergenses aliquid iuris possedisse in villa *Snesla*. Quam libenter itaque *Helmwardum*, qui ecclesie Corbeiensis bona quedam tradidit ad *Sneslam* villam sita, inter progenitores Sualenbergensium comitum referre vellemus, tam illibenter perspiciamus, illud aliqua veritatis specie firmari non posse. *Helmwardus* scilicet in domo Widikindea non deprehendimus, quos potius deprehendimus in familia dynastarum de Artzen cognominatorum, quos e familia comitum de Euerstein descendisse, supra per coniecturam augurati sumus, qui cum eruditissimis viris statuimus, familias illustres nomina progenitorum suorum libenter et crebro inter se retinuisse. Potuerunt ergo Sualenbergenses comites bona, ad *Sneslam* posita, acquirere per feminas, e stirpe Euersteiniensium comitum ortas. Cognatione enim eos inter sese fuisse coniunctos, diplomata comprobant, neque id negari potest.

- (i) Villam *Hamersleue* fuisse in pago *Norththuringi* sitam, docuit nos abbas Saracho in præstantissimo Registro. Pagum *Norththuringi* in aliqua diocesis Halberstadenensis parte exstitisse, iam supra vidimus. Cum ergo in principatu Halberstadenensi inter *Helmstadium* atque *Halberstadium*, vrbes, vno milliari ab oppido *Schöningen* inueniamus locum quendam *Hamersleben* dictum, statuendum esse omnino arbitramur, eundem locum designari. In vico *Hamersleben*, duo miliaria sito ab *Halberstadio* vrbe, nunc monasterium exstat monachorum ordinis D. Augustini, fundarum conditumque in honorem S. Pancratii a Thietburge nobili matrona eiusque filia *Machtilda*, testibus litteris ad annum 1112 reperiendis in *Lunigs Reichs-Archiv Spic. Eccl. P. II. im Anhang* p. 25. Hanc *Machtildam* *Fridericus Luca* in *Grafen-Saal* p. 1108. nominat uxorem *Friderici I.* comitis palatini de *Sommerchenburg*, fabricatus e nomine matris nomen familie, dum *Machtildam* appellat natam dominam de *Theberg*. Tradit idem, adhuc in ecclesia *Hamersleben* apparere epitaphium eiusdem *Machtildæ* de *Theberg*. Est autem hæc villa *Hamersleue* primum probe discernenda

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

da a monasterio *Hadmersleben* intra eundem principatum Halberstadenfem ob-
uio, atque vnum milliare sito a nostro cenobio Groninga, quod monasterium
hodie vulgus appellat *Hoisersleben* vel *Humersleben*. Ab hoc loco se quondam
nobiles quondam domini appellarunt *de Hadmersleue*, quos membranæ nostræ
inter nobiles clientes abbatæ Corbeiensis referunt. De his exponendum in
Clientela Corbeiensi pluribus. Reperitur vero in eodem loco *Hadmersleben* mo-
nasterium virginum sacrarum O. S. Benedicti, fundatum in honorem S. Petri
apostoli sanctique Stephani anno 961 ab Halberstadenfi episcopo Bernhar-
do. In eo ad annum 1727 Abbatissa Margaretha Blumen, cognata nostra, virgini-
bus præerat, et, quantum scimus, adhuc anno 1749 præest. Deinde distin-
guenda est villa *Hammersleue* ab *Hamersleben*, sita in præfectura Hötensleben,
quam S. Waltherus in *Sing. Magdeb. P. V.*, p. 102. inter desolatas villas Saxo-
niæ nostræ recenset. Hæc probabilissime est eadem, quæ anno 1178 in litte-
ris Odalrici episcopi Halberstadenfis appellatur *Lutken Hammersleue*, reperiun-
dis in *I. G. Leuckfeldii Antiq. Michaelst.* p. 37. Notatu porro dignum esse cen-
semus, villam *Hammersleue* referri ad comitiam Schufanam, testante diplomate
episcopi Halberstadenfis *Volradi* in S. *Waltheri Sing. Magd. P. III.* p. 54. En
verba quæ huc faciunt: *Cum debitorum onera nimium cum archarent, comitiam
in Sebussen domino Rudolpho archiepiscopo Magdeburgensi et ecclesia sua liberam et
non infeodatam vendidit pro IV millibus et D. marcis cum omni iure et attinen-
tiis suis, sicut ipsam tenuit et habuit multis annis, excepto eo quod vulgarter Gos-
staph vocatur in villis subnotatis, Ostenleue, Beckendorp, Hornbusen magnum, Eme-
vinge, antiquam villam, Oschersleue, Wegerleue, Andersleue, Brandesleue, Nein-
dorp, Hamersleue, quas subesse voluit aduocatis suis in Oschersleue pleno iure, ita
ut ne nomine comitia in his villis aliquid attemptetur.* E quibus apparet, co-
mitiam *Sebussen* non paruum fuisse comitatum. *Gostaph* fortassis legendum est
Goscap seu *Grauescap*. De hoc iudicio *Goscap* pluribus egit eruditissimus D.
Grupe in *Discept. Forens.* p. 1072. seqq. ad quod annotare volupe est, in diplo-
mate *Roberti* abbatæ Corbeiensis ad annum 1326, ad quod idem prouocat p.
1076, et cuius autographum in nostris manibus est, non legi *Grafsstab*, sed
Graufcap. Nugæ ergo sunt, quicquid secretarius *Bierbuchse* auctor *Deductionis
iurium et Grauaminum Huxariensium* profert, contendens, ciuitati Huxariæ fuisse
ius quoddam speciale, dictum *Groftap* seu *das Grafsgerichte*, quod abbas ven-
diderit consulibus Huxariensibus ita, ut redimere potuerit: *Grafsstab* enim et
Graufcap toto cælo differunt. Sed mirum non est, hominem, prauis affecti-
bus indulgentem, diplomata adulterasse, et maluiffe, omnia perdi, quam sua de
praua mente desisteret, vti causa Huxariensis ostendit, cuius fax et tuba ille *Bier-
buchsius* fuit, quæque ex hoc vnico diplomate aliam faciem induit, quam quæ
hactenus cognita est. Vt lector beneuolus ipse de hoc momento iudicare
queat, diploma memoratum, æri incisum, dabimus, quod est huius moduli:

Dei gratia Nos Roppertus abbas prior præpositus camerarius Totuf-
que conuentus ecclesie Corbyensis Vniuersis hoc scriptum intuenti-
bus seu audientibus notum facimus quod dilectis nostris consulibus et
uniuersitati ciuitatis Huxariæ si aliquis quicumque hic esset vellet emere
iudicium in Huxaria quod vulgari nomine *eyn Graufcap* appellatur
contra voluntatem eorum et in dampnum ad assistendum ipsis astricti
erimus et debemus esse ac firmiter contra illum emptorem apud eos
permanere. Si vero quispiam propter predictum iudicium ipsos at-
templaret diffamare incusare seu infestare, contra illum ipsius volumus
et non minus arbitrarium validum adiutorium prestare et iuramen nec
non eosdem perplacitare tenebimur proloqui fideliter et tueri. Pre-
terea debemus permittere et ad hoc efficaci subsidio iuuare quod sepe-
dicti nostri consules et communitas debent per omnia in memorato
iudicio eorum iure antiquo inuiolabiliter vti et gaudere. In premissio-
rum euident testimonium nos Roppertus abbas iam dictus duximus
nostrum sigillum vna cum sigillo nostri conuentus antedicti presenti-
bus apponendum. Datum in vigilia natiuitatis beati Johannis Baptiste

anno domini millesimo C.C.C. XXVI.

Vt

Deo gratia Nos Poppus Abbas Prior proventus Cameracensis Diocesis Domesticus factus
 coactor. Similiter et ipsa inuentionis seu audientie abbas parricidii. Et sic in 7. d. consi
 filii 4. Conuictus curatus fructu in aliquis de quibus ipse dicitur et omne iudicium huius
 in consuetudine non congruat appellat. Et eo iudicium eorum in sapienter de appellatione ipsius
 et de crimine sibi esse ac punit. Et illud scriptum ad eos punit. Et de quibusdam
 ipse postquam iudicium ipse accepit. Difficilius inuenerit. Et in ipsa iudicium
 et omni hominum ab ipse inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit.
 placiditate tenentibus. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit.
 et iudicio iurare et sepe in 7. consules et communitate. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit.
 de quibus. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit.
 de quibus. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit.
 tus. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit. Et sic inuenerit.
 te. Anno domini. Millesimo. c. lxxviii.

ad pag. 690.

§. 449.

Tradidit heffi in *bernanbus* (k) quidquid illic habuit.

tradidit hunoldus pro se et patre suo uuulfario et pro filio suo egilmaro in *emsteki* VII. unam in *hareburgun* (l) et unam in *erelithe*.

et guber-
nante
Corbe-
iam
Walho-
ne.

§. 450.

Vt autem in viam, a qua paululum defleximus, redeamus, illud animaduer-
ti dignum putamus, ducem Saxoniae et *caesarem* *Lotharium* appellari *comitem de*
Schusen, quod interpretari maluimus de *Schusen* in pago Norththuringi, quam
de *Schusen* in pago Ambergio. Cum enim supra §. 188 et §. 441 ostenderit-
mus, *caesarem* *Lotharium* cum Walbeccensibus, Sommerschenburgicis atque An-
haltinis, ex vno germine fuisse ortum, ex eadem quoque appellatione nouum
pondus sententiae nostrae accrescit, et probabile redditur, *Oddonem* clericum in
villa *Hamerseue*, ad comitatum *Schusianum* olim spectante, aliquid tradentem
ad progenitores *caesaris* *Lotharii* referendum esse. Probabilissime is comitis
Luidgeri frater, ac filius *Thiadrici* comitis fuit, qui cum uxorem habuerit no-
mine *Symod*, eadem *Oddonis* mater, et proauia *caesaris* *Lotharii* non esse non
poterit. Verisimillime idem *Oddo* ad nostram accessit Corbeiam, iustraturus
& visurus fratrem suum *Luidgerum*, filiumque *Egiloldum*, tunc temporis mona-
chum Corbeiensem. Viuere autem potuit *Symod* praedicta vxor *Thiadrici*
comitis, vsque ad annum 1013. *Thiadricum* enim anno circiter 968, uxorem
duxisse, statuimus supra §. 441. Pone enim, *Symodam* nupsisse *Thiadrico* anno
XVI aetatis suae, tum necesse est, nata illa fuerit anno 952, et annum aetatis ha-
buerit oportet *Symoda* LXI annos anno 1013, quo vitam cum morte videtur
commutasse.

(k) Villa *Bernanbus* erat sita in pago *Nithega*, teste Registro abbatis Sarachonis. De villa
Nulla ergo alia villa subest, nisi ea, in qua olim illustris Saxoniae dux *Luidolfus* Bennan-
hus in
pago
Nithega.
mansum vnum tradiderat, vti docuimus supra §. 224, vbi vidimus, designa-
ri vicum *Bensen* haud procul a vico *Erklen* in Paderbornensi episcopatu. Ad
posterum ducis *Luidolfi* spectasse *Hessonem*, qui in eadem villa quaedam donauit,
videtur verosimile. Cum itaque nomen *Hessi*, *Esic*, *Asich*, atque *Adalricus* sit
vnum idemque, vti vidimus supra §. 104. not. (v); *Hessi* noster verisimiliter
fuit *Esic*, filius *Thiatmari*, de quorum vtroque supra egimus §. 104. not. (n).

(l) Villas *Emsteki*, *Hareburgun* atque *Erelithe* fuisse in pago *Leri*, refert Saracho in De villis
Registro B. et P. A. C. Pagum *Leri* existisse circa monasterium *Wildeshusen* Emsteki,
Harebur-
gun et
Erelithe
in pago
Leri.
et fluuium *Hunta*, qui in *Osnabrugensi* oritur episcopatu, atque in comitatu
Oldenburgico miscetur *Visurgi*, docuimus supra §. 35. Neminem ergo nega-
rurum censemus, villam *Emsteki* esse *Emsteck*, et *Erelithe* esse *Leete* in inferiori
episcopatu *Monasteriensi*, *Hareburgun* autem *Herbergen*, in comitatu situm *Olden-
burgico*. Atque ex eo probabilissimum fieri putamus, *Hunoldum*, *Wulfarii* filium
ac patrem *Egilmari*, inter progenitores *Oldenburgicorum* comitum, a quibus
nunc serenissimi duces *Holstiae* ac *Daniae* reges descendunt orti, esse referen-
dum. *Egilmarus*, filius *Hunoldi*, verisimiliter eo tempore, quo pater eius pro
eo hac bona tradidit, tantum puer seu adolescens fuit. Cum autem nomen
Hunoldi contraheretur in *Huno*, quemadmodum dicimus pro *Reinoldo* *Reino*,
et pro *Geroldo* *Gero*, probabilissime quoque huius *Egilmari* frater fuit *Huno*
archicomes. Quamuis enim *Io. Schiphouerus* in *Chronica* T. II. S. R. G. *Mei-
bomii* p. 151 huius *Hunonis* patrem appellauerit *Vdonem* marchionem atque
archicomitem ac matrem *Idam*, contendens, illius *Hunonis* uxorem fuisse *Guil-
lam*, et sororem *Rixam*, matrem *Egilmari* comitis *Oldenburgici*; pater tamen
ex eis, quae supra §. 241 diximus, *Schiphouero* in eo non esse credendum.
Rixa seu *Rikence* quidem erat filia *Idae*, sed non fuit *Ida* vxor *Vdonis*, neque
Ida, mortuo *Vdone*, regi *Russorum* copulata est, vti idem *Schiphouerus* l. c. at-
que auctor *Chronici* *Rastadensis* T. II. *Meibomii* p. 89 asserunt, confundentes
filiam *Odam* cum matre *Ida*, vxore *Lippoldi*, *Dedonis* atque *Ethelerti*, quod tamen
Schiphouerus corrigere videtur p. 141. asserens, *Idam* fuisse vxorem *Lippoldi*,
cui pepererit *Odam* sacram virginem *Rinteli*, quae in matronium data sit regi
Russo-

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

§. 450.

Tradidit ibed pro focu sua berchet in loco *holtusbus* (m) XVIII iu-
gera uniusq; familię sessionis locum.

§. 451.

tradidit bernhardus pro filio suo brun I familiam in *uuigbeke* (n).

§. 452.

Rufforum. Neque fuit *Rixa* seu *Rikence* vxor *Haionis*, vti idem auctor *Cbron.*
Rastad. p. 92. ac *Schiphouerus* p. 41. perhibent, sed *Egilmari I*, qui pater erat
Egilmari II, comitis de Oldenburg, vti supra §. 241. distinctius ostendimus.
Quodsi autem *Egilmari I* frater fuerit *Huno*, qui cum filio *Fridrico* circa annum
1009 construxit monasterium Rastadense in comitatu Oldenburgico, teste
Schiphowero p. 132; *Egilmari I*, filius *Hanoldi III*, vti que esse poterit pater
Egilmari II, qui circa annum 1122 vixit, et fator fuit Oldenburgicorum comi-
tum, ducum Holfatię ac regum Danorum.

De villa
Holtus-
bus in
pago
Wikanau-
elde.

(m) Villa *Holtusbus* tribuitur ab abbate nostro Sarachone in Registro B. et P. A. C.
pago Wikanauelde, atque ex eo patet, intelligi vicum *Holtbusen* non procul a vi-
co *Eschershusen* intra prefecturam *Wickenfen* in *Wolferbutelano* Principatu.
Cum autem in eadem regione spectarint prędia ad progenitores *Northeimen-*
fium, *Dasselensium* atque *Homburgicorum* comitum ac dominorum, eapropter
queritur, quisnam fuerit *Ibed*, qui spectantia ad eandem villam bona tradiderit.
Supra §. 322. vidimus, *Sifridum* sita in eadem villa bona quędam tradidisse
ecclesię nostrę, quem proauum *Otonis* *Bauarię* ducis ac comitis *Northeimen-*
fis fuisse statuimus. Coniecturę ergo interuentu auguramur, *Ibedam* fuisse
coniugem vel *Borchardi* vel *Thiatmari*, filiorum eiusdem *Sifridi*, et quantum e
situ locorum collegimus, *Ibed* est eadem, quę infra §. 458. quędam largita est,
in *Heinem* villa sita, pro filio suo *Bernhardo*. Quodsi autem statuere malles,
nomen *Ibed* non fuisse nomen mulieris sed maris, quia supra §. 156. inter tes-
tes quidam reperitur nomine *Aibet*, tunc vti que non repugnamus. Superest
alius coniecturę porro locus. Possit hoc nomen fuisse contractum ex *Ailberto*,
quemadmodum veteres pro *Siberto* interdum dixere *Sibet*. Hac conditione in-
terpretandi admittenda, *Ibed* fuit fortasse *Volmari I* filius. Sic *Bernhardo* nomen
fuisse inditum, vel ab auo suo comite palatino, vel a patruo suo *Bernhardo*,
petitum.

De villa
Wigbeke
in pago
Logne.

(n) Villa *Wigbeke* erat sita in *pago Logne*, testante Sarachone in Registro suo, sapif-
sime excitato. Pagus *Logne* erat obuius in principatu *Göttingensi*. Palam er-
go erit, intelligi vicum *Wibbeke* in iudicio *Adelipfen* in principatu eodem. Ea-
dem autem villa probe discernenda est primum 1) a *Willibeke*, quę in eodem
pago Logne existit, et probabiliter est *Wanbeck* in prefectura *Nienower*, et
deinde 2) a *Wabek*, quę erat in terminis episcopatus *Mindensis* sita. In hac
posteriori villa *Wabek* *Rudolfus*, de *Oldendorpe* dictus, curiam vnam ex suis
ac aliorum elemosynis emit, et contulit xenodochio ad sustentationem paupe-
rum in *Amelungesborne*, testantibus literis *Henrici* militis et *Dei* gratia domi-
ni in *Homburgk* ad annum 1260, quę reperiuntur in libro *Amelungesbor-*
nensi diplomatario num. 267, ex quo inferimus literas sequentes huic com-
mentationi.

Volquinus dei grā *Mindensis* ecclie ep̄s.... cum incertum sit et de
veritate non constet ad quem proprietas curie in *Wabek* cum suis at-
tinentis de iure ptineat et religiosi viri abbas et monasterium fratrum
ordinis *cysteriensis* in *Amelungesborne* dictā curiam dudum possede-
runt nos ob anime nr̄e remedium ambiguitatem omnem amputare vo-
lentes ut possidentium conscientie sint secure proprietatem et omne
ius nobis et ecclie nr̄e competens. si tamen aliquod competeat in
bonis huiusmodi. damus pfato monasterio propter deum et hoc te-
nore

nore p̄ntium publice protestamur. Datum Minde anno dñi M. CC. LXXXIII. non. maii.

o et guber-
nante
Cocbe-
iam
Walho-
ne.

Hac vltima villa *Wabek* probabiliter ea est, quæ in præcepto Ludouici I imperatoris *super terminatione et circumscriptione finium diocesis Hildesheimensis* appellatur *Wabeki*, quæ sita erat inter montem Fugleri, haud procul est oppidum Bodenwerder et Hlannia. Quod vt distinctius pateat cunctis, placet eisdem terminos parochiæ Hildesheimensis huic commentationi inserere, cum id proposito nostro, ad illustrandam Geographiam Saxonix nostræ antiquam directo, consentaneum esse videatur:

Isti sunt termini episcopatus Hildensemensis ecclesie: Ab oriente flumen, quod dicitur Ouekera (hodie appellatur die Ocker) de illo loco, vbi Scuntera (die Schunter) incidit, vsque ad fontem Rotanbiki (Rotenbek, riuus in montibus Harzicis oriens, influens Ouekeram, quam supra in litteris protographis cæsaris Arnolphi nominatam deprehendimus Ouaceram) et sic vsque in siluam, que dicitur Aridadon (procul dubio est pars quædam saltus Harzici, an sit Jurgena a el haud procul ab vrbe Goslaria, perquirendum foret. Quodsi hæc silua intelligeretur, vti nobis probabile videtur, J. B. Lauensteinius andabatarum more pugnasset contra obseruationem in Nouis Eruditorum Actis ad annum 1741 p. 163 reperiundam) Inde vero vsque in Furbiki, de Furbike videlicet vsque ad Widukindus Spockian. (Spockia erat antiquis Saxonibus pons, fluuiio vel riuo alicui impositus. Inter opiliones vocabulum illud adhuc in vsu est. Nominant enim pontem, e cespitibus aut crateribus confectum, eine Speke. Eundem pontem quondam fecerat Widukindus quidam. Quis ille Widukindus fuerit, quoque in loco eius ponticulus, procul dubio iam dudum putrefactus, iacuerit, non liquet. Magnus mihi profecto Apollo erit, qui locum, vbi pons iste repertus est, ostendere poterit.) Inde quoque vsque in Brisfan, et sic super Inderistan (est fluuius, oriens in montibus Harzicis, hodie dictus die Innerste) vsque Lullenbrunnen. De Lullenbrunnen vsque Crupiliggaroth. (An Krupelrode, cuius meminit bulla Pape Innocentii reperiunda in I. G. Leuckfeldii Antiquitatibus Michaelsteinenf. p. 98?) in australi parte Raminadam. (Iste locus in diplomate cæsaris Heinrichi appellatur Kaminada. Quænam lectio alteri præferenda sit, prius inquirendum foret. Si prior est genuina, fortassis locus ipse est villa Renninge, cuius anno 1269 mentionem iniecit in litteris suis Otto, episcopus Hildesheimensis.) Sic vero Wigbertedene vsque Wigbertsbuncian. (Hæc duo loca a quodam Wigberto nomina accepisse, omni vacat dubio. Supra vidimus, pontem appellatum esse a quodam Widekindo. Widekindi Magni filius erat Wigbertus. An ab his, patre scilicet et filio, nomina imposita sunt locis illis? An itaque familia Widikindea in regionibus Harzicis bona possedit?) et sic per eandem Buncian (Buncia magnam similitudinem habet cum antiquo vocabulo Germanico Bönse, adhuc in Westfalia vsitato, et significante cameram, in qua matres familiæ lardum sarcimen, oua ceteraque victus genera, adseruare solent. Hoc etymo stante, Wigbertsbuncia teutonice reddenda erit per Wigberti promptuarium) vsque ad fontem Eterne (Eterna riuus est inter Ilhufen et Danhufen ortus, defluens per Hachenhufen et Seboldshufen vicos, sub monte Osterberg prope urbem Gandershemium se miscens cum fluuiio Gande, qui tum proprium nomen olim amisit, et Eterne appellatus est). Et sic per Eternam vsque ad occidentalem plagam Heringgabufin (est vicus Harrihufen in præfectura Westerhofe) et vsque ad occidentalem partem, que dicitur Bekenbusiadone (an vicus Schachtenbeck intelligatur, dubitamus. Riuus, qui alluit vicum Schachtenbeck, appellatur quidem Beke. Sed nomen loci nostri videtur compositum ex Bekenhufen et done. Illud quidem denotare posset domum ad riuum, dictum Beke. Sed quis nescit, quam infirmo nitantur talo denominationes locorum, a fluminibus riuus montibus et siluis petita. Quamdiu enim nomina propria hominum supersunt, qui primi fundatores seu coloni locorum esse potuerunt, tamdiu ad flumina et montes et siluas recurrere necesse non est. Villæ Bekenhufen nomen inditum esse videtur a quodam Bekone seu Buccone, quorum nomina quondam in Saxoniam nostram in vsu erant, vti Traditiones nostræ passim demonstrant. Nomen Beke generale erat multis aliis riuus, qui nomen non habebant,

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

inditum. Done etiam quondam denotabat hypocaustum, eine Stube oder Badstube, quemadmodum rustici vsque in hodiernum diem hypocaustum dicunt eine Dornse. Fortassis itaque Done tepidarium erat ad villam Bekenhufen situm.) *Inde vero vsque ad occidentalem partem vsque ad fontem, quae diuidit Hritingau* (id est, pagum Hritiga) *et Flenitbi* (seu pagum Fleithi. Discimus autem ex hoc, antiquos pagos suos habuisse olim accuratos et circumscriptos limites.) *Et sic in flumen Audan, et sic per Audan vsque Thiedulffesim.* (Audan fluius hodie dicitur Aue, qui vicum alluit Sebexen, et tandem ebibitur a flumine Leina. Thiadulffesin autem villa desolata est, olim haud procul a vicis Oppershufen et Erichshufen sita. Villa Billerbeke vicina in Traditionibus nostris refertur ad Flehtunum marcam) *in Hrisberg* (mons dictus der Erichhauser Berg, situs inter Oppershufen et Bentigerode vicus supra domaniale praedium seu Vowerreck dictum Oershufen) *ubi Grem et Flenitbi diuiduntur.* (Grem appellatur anno 1013 in diplomate Heinrici II Graem, et probabiliter intelligitur marca, a vico, hodie praefectura, Grene dicta. Flenitbi autem erat pagus Fleithi.) *vsque ad Kaminadunberg.* (Est collis, hodie dictus Kemnabring, situs inter oppidum Gandersheim et vicum Oreckshufen) *in Eternam flumen* (hodie dictum die Gande) *et inde Leinam flumen* (id est, Leine fluium, quo cum infra vicum Kreienlen flumen Eterna miscetur) *et sic per Lagimani* (quae est villa desolata, Manshufen up der Lake, olim sita non procul a vico Bülshufen) *vsque in illum riuum, qui interalluit Edingabusun* (quae itidem villa desolata est, quondam reperta haud procul a vico Ertshufen, versus Esbeke ad Leinam sito. In diplomatis nostris Corbeiensibus illa appellatur Eddangichufen,) *et Ertishesbusen* (id est, Ertshufen intra praefecturam Grene, cuius Ertshufen ecclesia spectat ad Grenensem ecclesiam) *et per rubram Lecke* (An castrum subest, olim ad nobiles dominos de Luthorst spectans, quod dictum est Lechtenstein?) *in montem Salteri* (Mons iste eminet supra villam maiorem Freden, sub praefectura Winzenburg sitam, quae probe discernenda erit a superiori Freden in praefectura Lichtenberg. Hodie mons ille appellatur der Selter.) *De monte Salteri vsque Eringaburg* (erat castrum lapideum quondam situm in monte intra Ammenlen et Wispenstein villas, et iam dudum desolatum est.) *Inde Hilsegrone* (id est, Hilsesgrund ad Dorshelve) *et sic in Bokle* (locus olim non procul a vico Delhelsen situs, probe discernendus a villa Boela in pago Derlingo.) *Inde vero in Merkbiki* (est riuus scaturiens haud procul a villa Markeldissen in saltu Hils) *et sic per illud castellum, quod dicitur Wikanafeldisten* (id est, Wickensen, hodie domus praefecti Brunswicensis, sita infra castrum desolatum Homborg, a quo nobiles domini de Homborg nomen acceperunt.) *Et sic in Radbiki* (id est, riuum dictum Rohbeck, qui supra vicum Scharfolendorp miscetur fluiui Lenne, quem accolae appellare solent Leine) *in Vorstan* (est villa desolata sita olim non procul a vico Henrichshagen, probe discernenda a Vorstan in pago Auga, quae hodie appellatur Forst, et sita est ad Wiseram. Haec villa spectare debuit ad pagum Wikanauelde) *vsque Bunikanroth.* (Haec villa procul dubio nomen accepit a quodam Bunicone, Bodikone seu Buccone. Fortassis vni e progenitoribus Brunonis Angariorum ducis hoc nomen inditum erat. Iam enim supra eadem in regione plures villas deprehendimus, quae nomina sua a quodam Bodikone acceperunt. Inter posteros Brunonis ducis sane nomen Bunikonis seu Bodikonis in vsu fuit, vti supra vidimus.) *Et sic ad Holanberg.* (Est vicus Holenberg, haud procul a monasterio Amelungsborn situs. Perperam hic vicus a I. B. Lauensteinio collocatur ad Wiseram. Vidi sapissime locum illum oculis meis, et testor incolarum et accolarum fidem. Inter Holenberg autem et Henrichshagen quondam erat sita villa Bunikanroth.) *Sic vero super montem Eugleri.* (Mons Fogler hodie appellatur der Fogler. Aliquando calcuimus eum, a Corbeia nostra et a praefectura Forst, ad Wiseram sita, rendentes ad oppidum Bodenwerder. Situs enim est locus inter praefecturam Forst et Bodenwerder. Quodsi autem nobis ante oculos ponimus situm villae Holenberg et montis Fogler, adfirmandum est, nullam villam, olim ad pagum Auga relatum, spectasse ad diocesim Hildesheimensem. Ecclesia in Holenberg filia est ecclesiae monasterialis in Amelungsborne, et Corbeiae nostrae propior, quam monasterium Amelungsborn. Procul dubio igitur canobium illud situm erat intra limites dioeceseos Hildesheimenses) *vsque Unabeki* (Fortassis legendum est Wabeki, hodie dictus die Waback, qui riuus se infra Olkersem suae

Oehl-

Oehlkaften miscet cum flumine Lenne.) *Inde in Hluniam usque Burgripi* er guber-
 (Hlunia probabilissime est ipse fluuius Lenne, neuiquam vicus Halle, qui re- nante
 peritur ad riuum dictum die Speulutte. Vicus Halle in Traditionibus nostris Corbe-
 §. 404 appellatur *Hallu*, et refertur ad pagum Tilichi. Spectabat eadem villa iam
 ad diocesim Mindensem, cuius episcopi iura patronatus quondam exercuerunt Walho-
 in ecclesiam Hallensem. Hoc ipso momento stante, locus Burgripi esse non ne.
 videtur vicus Kreipke, seu, vt in diplomatibus nostris scribitur *Krepke*, *Crepke*
 et *Krepe*. Illis traditur, eundem vicum spectasse ad dynastiam Homburgicam,
 et reperiri inter Halle et Heise vicos. In Traditionibus nostris eadem villa
 nuncupatur *Criepan*, et ad pagum Tilichi refertur. Nihil fere videmus mo-
 menti, quo impediamur, quo minus statuamus, villam Burgripi esse vicum
 Borge, quippe qui in litteris authenticis Heinrici II ad a. 1004 infra inter *Adden-*
da producendis, appellatur Bariegi. Situs est autem vicus Borge in Principatu
 Calenbergico non procul a vico Frenke, qui olim spectauit ad dynastiam Hom-
 burgicam. Id vnum videtur obtare, quod locus Borge haud procul Visurgi
 intra diocesim Mindensem fuit situs. Si haec tibi itaque non placent, ostende
 locum, in quo haec desolata villa quondam exstiterit.) *Inde in summitatem mon-*
tis, qui dicitur Igath. (Hic nullus alius esse potest, atque mons ille altissimus,
 qui hodie nominatur der Ihdt siue Niedt, qui limitem constituit inter praefectu-
 ras Wickensen et Lauenstein, quarum haec ad Hannoveranum, illa vero ad
 Wolfenbutelanum Principatum spectat.) *Et sic per eandem summitatem usque*
ad Cobbanbrug. (Seu vicum Coppenbrück Spiegelbergenfis comitatus, proba-
 bilissime a Cobbone quodam appellatum.) *A loco Cobbanbrug dicto in illo torren-*
te usque in orientem Kukesburg (est locus desolatus, olim non procul ab Oster-
 walde situs.) *Inde in Crumbiki* (riuum inter Wulfinghusen et Wittenberg de-
 fluentem) *usque Bludan.* *Inde Sidenum, sicut torrens defluit, via vna diuidit*
usque Hsleresprig (seu Hallerspringe.) *Inde Hsleres fluuius* (dictus die Haller
 nomine Legine. Ille vero fluuius Leine in lacum, qui dicitur *Tigilebe* (lacus iste
 in diplomate Heinrici II nominatur Tigiflege. An ille apud villam Schlichen
 exstitit, postea limo atque arena, crebris inundationibus fluuii Leinae emissis,
 oppletus?) *Inde in locum Puttanpathu.* (Hunc esse vicum Pattensen, mihi per-
 suadere non possum. Vicus enim Pattensen in Traditionibus nostris appella-
 tur *Pathibus*, atque in Sarachonis Registro B et P. A. C. *Pathibusen*. Inter de-
 solatas ergo villas recensenda erit Puttanpathu) *Inde Rudansathim* (fortasse vi-
 cus Roleffen) *inde Kananburg* (fortassis legendum est Rananburg, quae posse
 esse vicus Ronnenberg, vnum milliare situs ab vrbe Hannovera) *inde Hrokke*
 (eadem villa in Registro B. et P. A. C. Sarachonis reperitur atque appellatur
 Roccon. Refertur illa ad pagum Marsthem. Fuisse autem eandem villam
 Rocklingen, positam haud procul ab vrbe Hannovera, quam D. Arenholdus in
 Mappa episcopatus Hildesienfis nominat Rockling, statuere non audemus. Docti
 Hannoverani haec viderint, qui hic habent, in quo se exerceant. Vicus Rick-
 lingen in diplomatibus nostris nuncupatur Rikkelinghen, Richlinghe, Rielin-
 ghe, Rickelinge, et tandem anno 1438 Ricklingen.) *Inde Mesansene.* *Inde*
Einbergossele; deinde ad Haingaburstalle. (Mesansene adhuc laet in obscuro,
 itemque villa Einbergossele. Quidquid enim de loco Marstein, in quo ab eth-
 nicis Saxonibus idolum Martis sit cultum, prope Hannoveram blaterat Lauen-
 steinius, parum fundamenti habere videtur. Fortassis locus exstitit non pro-
 cul ab vrbe Hannovera, ad quam quippe villam *Einbergossele* repertam esse re-
 ferunt. Haingaburstalle autem esse Engelbostel sub inspectione ecclesiastica
 Ronnenburgens, dicunt. Fortasse autem in censum quoque Hohenbostel in
 eadem inspectione venit, vel Ogenbostel sub praefectura Preiling.) *Inde ad*
Eihwardingaburstalle (fortassis Besterbostel vel Wendebostel Preilingens praefe-
 ctura.) *Inde ad Sandforti in Geveringa viam, per Elwardinga paludem, usque*
Lemaria Hornan, inde in Runtshornan (Runtshorna est silua Rundeshorn in
 praefectura Preiling.) *Inde ad Hedenes fontem, inde ad Willansole, inde in Wig-*
gena paludem; (erat palus non procul a Wilkenberg in praefectura Winfen) *in-*
de in Lakeveld, inde in lacum vnum ad occidentalem partem occidentalis Kiellu
 (hodie appellatur Wester-zelle, haud procul ab vrbe Zelle, ad flumen Ale-
 ram sita. Quodsi autem ibi obuia fuit villa Wester-Kiellu, sequitur etiam, tum
 exstitisse Oster-Kiellu, quae fuit ipsa vrbs Zelle, primaria sedes Principatus Lu-
 neburgici.) *De illo lacu in Tadiesleke* (Videtur Dieften subesse ad fluuium Oertze,
 qui

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Henri-
eo II.

§. 452.

Tradidit uuerinfridus comes pro fratre suo godfrido I. familiam in *diuernthal* (o).

§. 453.

Tradidit boda pro filio suo uualh I familiam in *uualingaroth* (p).

§. 454.

qui ab Alera ebitur flumine) *inde Melere* (Milen vicus eminet sub praefectura Muden ad fluium Oertze, probe discernenda a villa Müden, ad Aleram sita) *inde in Hatanbik*, *inde in Manurbiki* (probabilissime est fluius Angerbeck) *deinde Wliueresle*, *inde Hradebodanle*, *in Siutanle*, *in Dolle* (id est Dalle, villa sita in praefectura Bargfeld) *Per Gewikssathar*. (An Kragen in praefectura Bargfeld) *Mekkriker viam* (fortassis via prope Mezzingen) *et illam viam Mespila in Grebanbag* (id est, Hagen in praefectura Gifhorn) *in Exuuite fontem*; *inde Adekina Hege*. *Inde Elmanam* (fortasse Emmen in praefectura Isenhagen) *vsque in Arumbiki*, *inde in Rumeschap*, *inde in Hundabrock* (erit silua in praefectura Isenhagen) *et illa Ifunda* (id est Isenhagen) *in Eferu* (id est, fluius Ise seu Iser, qui in oppido Gifhorn cum Alera flumine se miscet.) *Inde in Helde*, *inde in Drubiterbiki*, *vsque in Dudaroth*, *inde per viam vnam ad orientalem partem in locum, qui dicitur Weghani in Da'enek* (id est, Safenbeck seu Zafenbeck in praefectura Knefebeck) *inde in Gestine spekkiam*, (quae erit pons super Aleram eo in loco, quo est oppidum Gifhorn) *inde in Exuuite fontem*, *inde Meinressol* (id est, Meinerfen domus praefecti Luneburgici, olim sedes nobilissimorum dominorum Saxoniae nostrae, sita ad fluium Ouaceram.) *Deinde in Wetanspekkiam in flumen, quod dicitur Scuntera*. (Wetanspekkia est probabilissime locus Neubrueck, situs ad flumen Ouaceram; Scunteram autem hodie dici *dic Schunter*, iam supra diximus.)

De villa
Diuern-
thal
in pago
Auga.

(o) Villa *Diuernthal* erat teste Sarachone in pago *Auga*. Designatur vicus *Derenthal* in praefectura Furstenberg intra Principatum Wolferbuttelensem, vix iter dimidia hora a vicio Meinbrenen, situs, quem Vilurgis diuidit a castro Blankenau, posito intra principatum Corbeiensem. *Werinfridus comes*, qui in hac villa bona quaedam tradidit, in nullo diplomate alio, quantum scimus, occurrit. Notatu igitur eo dignior hic locus est, cum e situ bonorum traditorum probabile fiat, eundem comitem quandam habuisse copulam cum familia vel Brunoniana vel Widikindea. Eadem enim villa vix iter vnius horae distat a celebratissimo castro Brunonisburgo, et contermina erat villae Thudanhulson, in qua secundum sententiam nostram domini quidam, e familia Widikindea orti, bona quaedam possederunt, vti supra §. 258 ostendimus. Cum itaque *Werinfridus comes* appelletur frater *Godfridi*, probabiliter idem *Godfridus* intelligitur, cuius comitatus erat anno 1013. in pago Gudinge, quique filius erat *Bardonis*, teste diplomate regis Henrici, supra §. 104. not (u) adducto et exhibito. Fortasse idem *Werinfridus* comes coniux erat Frederuna, cuius filia fuit Anna. De horum utroque egimus supra §. 104. not. (n).

De villa
Walinga-
rothe
in pago
Hlilgo.

(p) Villa *Walingaroth* erat, Sarachone teste in Registro B. et P. A. C. sita in pago *Hlilgo*. Succurrit memoriae vicus *Wbelrode*, dudum desolatus, olim vero non procul a castro Allerburg conspicuus, castro spectante ad nobiles de Minningerode dictos, qui inter vassallos abbatis Corbeiensis referuntur. Ad quam vero familiam referenda sit *Boda* cum filio suo *Walbono*, qui in eadem villa vnam familiam tradidit, prorsus non patet. Forsan is ipse *Walbonis* Corbeiensis abbas atque *Immedi* frater fuit, quem supra (§. 437) autorem fatoremque comitum de Scartfelde ac Lutterberg, et filium *Otonis*, diximus. Patrem abbatis *Walbonis* fuisse *Otonem comitem*, referunt Corbeiensis in Chronico nostro MSpto sepius excitato. Ille *Otto* nobis videtur fuisse filius *Bernhardi* comitis in pago *Hlilgo*. Certissimum foret adfirmatu, Corbeiensis nostros designasse eum.

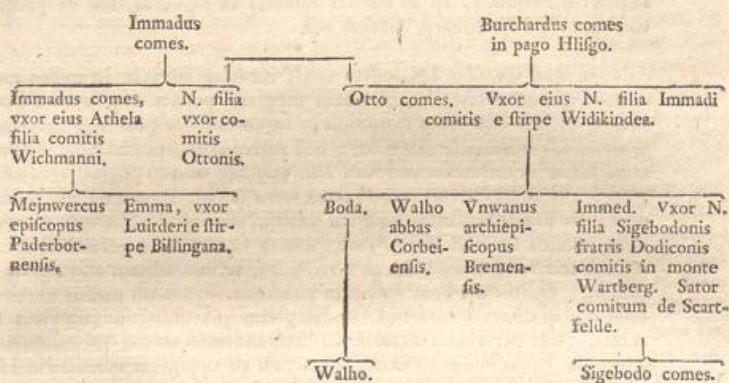
§. 454.

Tradidit gherbert pro filio suo renoldo I familiam in *anbematium* (9).

et gubernante Corbeiam Walhone,

§. 455.

eundem *Ootonem*, filium *Burchardi*, dummodo Corbeienfes nostri, patrem abbatis *Walbonis* *Ootonem* fuisse comitem in pago *Hlifgo*, vel bona tenuisse in eodem pago, addidissent et luculente memorassent. Interim nobis probabile videtur, abbatem *Walbonem* referendum esse ad familiam *Scartfeldensem*. Cum enim *Boda* tenuerit bona in pago *Hlifgo*, et filium habuerit nomine *Walbonem*, cui verisimiliter nomen inditum est, a patruo suo *Walbone* abbate peritum; *Bodo* eiusdem abbatis frater non esse non potuit. Eadem hæc consanguinitas probabiliter in causa erat, cur supra comes *Dodico*, *Bruno*, *Raginheri*, *Maginhardus*, *Immed*, *Bernhardus*, *Amalungus* atque alii bona quedam donarent Abbatie nostræ. Hi enim omnes agnati et cognati fuerunt abbatis nostri *Walbonis*, si is, ut videtur, *Immedi* frater fuit. Si hæc ita fuerint, avus maternus eiusdem abbatis *Walbonis* fuit *Immed*, et *Walbo* fuit consanguineus *Paderbornensis* episcopi *Meinweri*. Seriem genealogicam tabula sequens clarius ob oculos ponet. En illam.

Quodsi id obicere velis, hæc non esse probabilia, eo quod ex eo consequatur, *Meinvercum* episcopum in propria seuiisse viscera, tunc respondemus, mortalia pectora trahi sæpius honoris et auri sacra fame. *Meinvercur* episcopus sane eius erat indolis, ut credere queamus, illum persuasisse sibi, offensionem in cognatum et amicum suum admissam commodi causa, et in vltum ecclesie sue expromtam, crudele factum non esse. Quicumque enim matrem et genetricem suam morti adiudicauit, atque aliis, eidem veniam culpe et vitam postulanti- bus, diu multamque restitit, contendens, carnem, quæ peccauisset, temporali incommodo esse puniendam, ut spiritus saluus præstaretur in die domini, ut refert de episcopo *Meinverco* eiusque matre *Athela* auctor *Vitæ Meinverci* T. I. Leibn. p. 540, ille etiam alienus non fuit a voluntate ledendi cognatum, si auaritia atque ambitio rem ita exposcere visa fuit. Tantum valet sæpe species ecclesie amplificanda!

- (9) *Anbematium* villa tribuitur ab abbate *Sarachone* pago *Enterigawi*. Hic cum ex-De villa stiterit in comitatu *Hojano*, simul indicatur, villam *Anbematium* in comitatu *Hojano* olim fuisse repertam. Nostra ætate in eodem comitatu et quidem in præfectura *Stoltzenau* inuenitur vicus quidam *Abnemolten*. Hunc esse villam nostram *Anbematium*, facile credimus. Hæc villa probabilissime eadem est, quæ in præstantissima *Historia dominorum de Munchhausen* p. 209. appellatur *Anwoltzen*, et in qua anno 1561 *Albertus* comes de *Hoya* et *Brockhufen*, confentien-

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

§. 455.

Adolescens heinricus tradidit I familiam in *burfina* (r).

§. 456.

Tradidit geroldus pro filio suo geroldo LX. iugera et III. iurnales. (f)

tra-

tientibus eius fratribus Ottone, Erico et Frederico, duos manfos in feudum contulit Hilmaro de Monichausen dicto eiusque masculis heredibus recte linea. Ex quo non inepte colligitur, *Gherbertum* nostrum inter progenitores comitum de Hoja esse referendum. Quodsi igitur admittere sententiam nolis arbitrans, *Gherbertum* fuisse filium *Wulfarii* ac fratrem archiepiscopi *Adalaci* atque *Hunoldi III*, probabilissimum tamen erit, eundem *Gherbertum* fuisse filium *Walberti*, qui testante §. 392 in pago Enterigawi in villa Buriun quaedam tradidit.

De villa
Burfino
in pago
Scotelin-
go.

(r) Villam *Burfina* fuisse in pago *Scotelingo*, docet nos abbas Saracho in suo Registro B et P. A. C. Intelligi ergo videtur vicus *Borfem* seu *Borsum* in episcopatu Hildesienfi sub praepositura cathedralis ecclesiae. Ad quam familiam spectarit adolescens *Heinricus*, an ad nobiles dominos de Escherde, seu ad progenitores comitum de Poppenborg, videant alii.

De villa
Manes-
rode in
pago
Hessi Sa-
xonico.

(f) Villa, in qua *Geroldus* LX iugera et III iurnales donauit, in codice nostro distincte legi non potuit. Eam autem supplere poterit Registrum abbatis Sarachonis, in quo haec verba sequuntur et leguntur: *In pago Hessi Saxonico in villa manesrode continentur salice terre LX. iugera et tres iurnales que linder et enniho habent et persolunt quotannis IIII. oues XL. modios filiginis et XXX modios auene.* In quibus verbis mentio *salice terre* notatu digna est. Vir quidam eruditissimus putat, terram salicam seu Seliland esse terram, in qua mares excludunt feminas a possessione; Frider. autem Gladouius arbitratur in *der Reichs-Historie von Teutschland* L. II. p. 101. §. 23, terram salicam esse terram immediatam. Quemadmodum autem in vtramque sententiam melius inquirendi occasio erit in *Chentela Corbeiensi*, ita hic potius quaerimus, quinam vicus designari intelligatur per villam *Manesrode*? Respondemus autem, procul dubio vicum *Manrode*, vnum milliare circiter distinctum ab oppido et monasterio *Helmershufen* ad *Dimolam* in Landgraviatu *Hassiae*, in centum venire. A quodam *Manno* eundem vicum nomen accepisse, negari non potest. *Mannum* celebrabant olim Germani nostri carminibus, Tacito teste, tanquam filium *Tuissonis*, conditoris suae gentis. Villae nostrae appellatio docere nos potest, nomen *Manni* inter Germanos nostros non fuisse postea inusitatum. Quamuis enim perhibere non audeamus, ab eodem *Manno* villam nostram nomen accepisse, siquidem *Mannus* filius *Tuissonis* nunquam in has regiones videretur penetrasse; inficiaturum tamen neminem putamus, nomen *Manni* fuisse nomen, proprium viris, olim in nostra Germania tritum et vsitatum, atque ab eo multa nomina composita fluxisse v. g. *Mainwerc*, *Hrodman*, *Mainbred*, *Wilman*, *Heriman*, *Mainbard*, *Witman*, *Osman*, *Redman*, *Maynbold*, *Mennio*, *Mainberi*, *Aldman*, *Mennic*, *Meindac*, *Matnric*, *Goderman*, *Wigman*, *Saluman*, *Maginbern*, *Homan*, *Tiadman*, *Reynman*, *Godesman*, *Liudman*, *Liefman*, *Maynward*, *Woldman*, *Radman*, *Mayndag*, *Magengod*, *Adiman*, *Foraman*, *Meingrim*, *Meynword*, *Adilman*, *Hademan*, *Folkman* et *Meginolt*, quae nomina propria in traditionibus nostris, ac Registro abbatis Sarachonis deprehendimus. Forsan Germani nostri hisce nominibus compositis docere nos voluerunt, quantus vir fuerit *Mannus*, eius *Tuissonis*, ita, ut qui filium suum appellauerit *Mainwercum*, dicere voluerit, filium suum tantum opus (*Werc* enim opus denotat) effecturum, quantum olim effecerit *Mannus*, et sic in ceteris. In lingua *Hindoostana*, qua vtuntur incolae in imperio magni *Mogulis*, non solum sunt multa vocabula, quae magnam similitudinem cum nostra lingua Germanica habent, sed etiam reperiuntur in ea nomina composita ex *Man* seu *manno*, voce, quae in lingua *Hindoostana* de-

notat

tradidit thiadricus pro filio suo thiadrico in *fritwardigbus* (t) iuge- et guber-
ra XXXII. nante
Corbe-
iam

§. 457. Walho-
ne.

notat virum, germanice *einen Mann*, v. g. *Dutschman*, *Bereman* etc. *Bereman* significat virum ingenuum *einen braven Mann*. Fortassis *bere* originem duxit a Germanico *bar*, a quo fluxit *baarfuß* (pes nudus, nudipes,) et *baro* seu *ein Frei-Herr* vel liber dominus. Quid ergo significet *Bereman* seu vir ingenuus, ex his facile diiudicare poteris. Cum autem lingua Hindostana sit filia Scythica et mater multarum aliarum linguarum in India orientali; probabili coniectura ex his auguramur, *Mannum* nostrum, filium *Tuissonis*, populis orientali-bus non fuisse incognitum, et Teutones nostros ortos esse ex India Orientali, certe ex Scytharum progenie seu Celtis. Scythae a *tuguriis* dicuntur, dictis *Kode* et *Koje*. Inde Scoti et Gothi sunt dicti. *Celtae* ex tentoriis, sub quibus olim degere soliti, sunt appellati. *Zelt*, *Gezelt*, est tentorium. Turci vocant Dei filium *Teiffan*. Ergo *Teis* inter Scythas fuit Deus, quasi *te eis*, vnus, *Tuisson* est Deus magnus et *Tuiscon* *Deus rex*. Illi Tartari, qui regnum Chinae expugnarunt, proprie dicti sunt *Duitschari*, et horum patria, forsitan etiam fuit patria Germanorum nostrorum communis. Multa hic habes, in quibus te exerceas, quæque, si voles, expendas. Nos intermittere non possumus, quin potius inquiramus, quinam *Geroldus* fuerit, qui pro filio suo *Geroldo* in *Manerode* villa quadam largitus est. Docet id nos Chronicon nostrum MSptum, in quo Corbeienfes nostri ad annum MXIII annotarunt hæc: *Geroldus filius Marchionis Geroldi receptus est in monasterium*. Ex hoc patet, quendam marchionem *Geroldum* filium suum tradidisse Deo ad reliquias S. S. martyrum Stephani atque Viti anno 1013. Ille *Geroldus* fuisse videtur *Geroldus*, qui in traditione nostra memoratur. Sed quis *Geroldus* fuit ille, quaerimus, qui eadem hæc largitus est? et respondemus sine cunctatione: *Gero* ille fuit marchio orientalis, de cuius prosapia egimus supra §. 104. not. (c) et cum Ditmaro episcopo p. 405 significauimus, eundem esse occisum anno 1015 in pugna cum Bolizlao Bohemiae duce. Quamuis enim eundem marchionem Ditmarus nominauerit *Geronem*, atque idcirco quis possit perhibere, *Geronem* istum a *Geroldo* nostro fuisse diuersum, diximus tamen iam supra, nomen *Geroldi* contractum esse in *Gero*, quemadmodum veteres dixere pro Hunoldo Huno, et pro Reinoldo Reino. Cum itaque anno 1013 *Gero* marchio orientalis in pago Hessi Saxonico bona habuerit, eiusque filius *Thiatarus* in monasterio Helmwardeshufen, intra eundem pagum Hessi Saxonicum olim obuio, sepultus sit, vti supra §. 318 vidimus; ex hoc ipso nullus non perspicit, originem marchionum orientalium, a nobis l. c. ostensam, optimo niti fundamento. Patet autem exinde, *Geroldum* seu *Geronem* marchionem hæc bona tradidisse adhuc tempore regentis suos Corbeienfis abbatis, Walhonis.

(t) *Fritwardigbus* villa erat sita, abbate Sarachone teste, in pago Hessi Saxonico. De villa Procul dubio denotatur vicus *Frederinghausen*, in principatu Waldeccensi sub Fritwardighus in pago Hessi Sa-
præfectura Arolsen conspicuus. Quaeritur ergo, ad quam igitur spectarint familiam *Thiadricus* eiusque filius cognominis? Respondemus, probabiliter eos esse referendos ad familiam Widikindeam, quippe quæ in eadem regione admodum multa bona hereditaria tenuit. In eadem gente nomen *Thiadrici* crebro repetitur. Quantum itaque coniectura auguramur, *Thiadricus* fuit nepos *Widikindi*, filius *Raginwardi* et pater *Walberti*, de quibus egimus supra §. 389. Probabile enim nobis videtur, *Raginwardum* huic filio suo *Thiadrico* nomen indidisse a patruo suo *Thiadrico*, patre reginae Mahtildæ petitem. An *Thiadricus*, quem filium *Raginwardi* diximus, fuerit sator nobilium dominorum de *Horhusen*, id iam in medio relinquimus. Illi, qui de *Horhusen* nomen suum acceperunt, a vico dicuntur *Horhusen* in episcopatu Paderbornensi sito, non procul ab oppido nostro Stadberge ad Dimolam. Hic vicus non confundendus est cum *Hersfi* loco, in quo monasterium virginum sacrarum floret. Confer indicem ad Scriptores Rer. Brunf. Leibn. p. 114. Inter ministeriales Corbeienfes quidem iam anno 1147 referuntur *Elvericus* et *Thidericus de Horhusen*, fuerunt.

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

runtque eorum posteri pincernæ Corbeienses. Nec tamen videmus, quid rationis nos impediatur, quo minus eorum progenitores inter nobiles dominos Saxoniarum nostrarum referamus. Domini de Patberg, eis contermini, de quibus supra egimus, seculo XI et XII etiam erant comites et nobiles domini, tandem vero ad tantam adducebantur præcipitesque ruebant inopiam, ut inter ministeriales seu inferioris nobilitatis dominos se referri sint passi. Idem dominis de Horhusen accidisse fatum, probabile nobis videtur. Adiciere tamen liceat aliam porro rationem nominis diminuti. Episcopi et Abbates ab Imperatoribus sibi Comitatus petierunt eosque Comitibus extorserunt subinde precibus et ære interposito. *Thidericus comes de Horhusen* docere nos potest, se magnæ auctoritatis dominum, cuiusque progenitores non inferioris auctoritatis dominos fuisse. De comite libero, id est, de eo Comite, quem dicunt *einen frei greven*, si hic aliquid monere velis, considerandum tibi est, nondum licuisse abbati Corbeiensi anno 1190 in villa Horhusen Comitum liberum creare, sed demum abbati nostro facultatem eam esse indultam datamque anno 1349 et 1364 et quidem ab imperatore Carolo IV, talem comitem in villa Horhusen constituendi, uti supra §. 147 et 289, vidimus. Inter ministeriales iam refertur ille *Thidericus comes* in literis abbatis Widekindi, quæ quidem iam reperiuntur in *Historia Munchbusuna* p. 6 seq.; cum autem has litteras ibi ita exhibuimus, uti in libro apographo membranaceo exstant, postea autem ipsum autographum in manus nostras peruenit; ex hoc illas huc inferere libet, in primis quoque eam ob causam, quia in libro excitato illæ loco plane alieno leguntur. En illas.

C In nomine sc̄e et indiuidue trinitatis. Widikindus dei gratia Corbeiensis ecclie abbas cunctis successoribus suis in perpetuum. Cum nobis quibus ecclesiasticarum rerum deo ordinante gubernatio creditur. ex iniuncto nobis administrationis officio eccliarum rerum semper teneamur utilitatibus; prospicere in ecclesiasticarum rerum distributionibus; ac pheodalibus; obligationibus; sollerter debeamus ad mentem reducere. ne ea que magna sunt expensa & graui requisita labore absque magna deliberatione debeamus rursus obligare. id est quod tam presentium quam futurorum memorie transmittimus. quod duo fratres Corbeienses ecclie ministeriales officium pincernatus intra muros urbis a duobus propinquis suis *Godescalco & Walderico* sub antecessore nostro domino *Conrado* datis ipsi VIII marci ac presentis cognatis suis XII in beneficio acquisierunt. quibus utique idem officium nulla hereditaria successio sed munerum contulit interuentio. in quo nimirum officio multa eidem antecessori nostro inferentes grauamina resque sibi creditas incircumspecte dissipantes nil effusioni sue sufficere arbitrabantur. ipsum quoque officium multoties resignare conati sunt cum presentis antecessorem nostrum tum comministeriales suos super ipsius acquisitionem sollicitantes. cum ergo in huius locum administrationis fuisset deo ordinante constituti predicti fratres in priori proposito perdurantes nobis attentius supplicauerunt ut officium suum ab ipsis uellemus redimere. Nos itaque antecessorum nostrorum damna ex eiusdem officii usurpata abusione pensantes nostramque ac successorum nostrorum imo ecclie utilitatem ex eiusdem redemptione ad animam reuocantes. solebant enim omnia uictualia uinum icilicet & mel & cereuisiam & omnem annonam ad cellarium nostrum pertinentem sub custodia sua habere & cui placuit eadem bona seruanda & passim distribuenda conferre totamque potestatem sibi in isto officio asserere conabantur ut nobis & antecessoribus nostris palam intercederent ne clauis cellarii nostri debemus alicui committere de rebus quoque nostris proprias domus ac familias alere & in ipsis dispensandis nullum omnino modum tenere. hec inquam considerantes idem officium pro XXX marci argenti redemimus ut nos & successores nostros a tam grauis dispendii absoluere-mus laborinto. Cum ergo eandem pecuniam integre perfoluissemus. predicti fratres *godescalco & walderico* cum patre suo *Heinrico* idem officium pro pecunia quondam. sicut dictum est. acquisitum. manu & lin-
gua

qua resignauerunt omni in hoc iuri suo prorsus abrenunciantes omnium et gubernante
 heredum suorum adhibito consensu. nos uero. ne aliquid sufficientis Corbe-
 cautele omitterem⁹ in sententia. quum⁹. si bona per emtionem acqui- iam
 sita absq. heredum possent resignari consensu ac *Heinric⁹ de Emberike* Walho-
 sententiam dedit. quod in hac resignatione & quorumlibet bonorum ne.
 resignatione sic acquisite heredum conuenientia non esset necessa-
 ria. cui sententie omnes. quorum nomina infra ad testimonium scripta
 sunt. & alii quam plures. qui ibidem tunc affuerunt. unanimiter as-
 senserunt. quod ut posteris non liquet & omnem dubitationis scrupu-
 lum possit resicare. presentis pagine tenorem conscribi fecim⁹ sigilli
 non impressione roboratum. Testes in quorum presentia hec acta sunt
 iussim⁹ annotari. Sunt autem hi qui sententie consenserunt & huic
 facto interfuerunt. *Meinhardus maior spositus. Reinberus camerarius.*
Conrad⁹ portarius. Johannes capellanus. laici liberi. *Eskewinus de Di-*
feldessen. Euerhardus de brochusen. Gerhardus frater eius. ministe-
rialel. Erenbertus camerarius. Ludolfus dapifer. Tidericus comes de
borhusen. Washmodus marscalcus. Bodo & Heinricus de borhusen. fre-
dericus comes de Huxaria. karolus de Nigenkerken. Helmwikus Reine-
r⁹ Arnold⁹ fratres de porta. Heinricus Arnold⁹ fratres de hastenbike.
Gerbertus heinric⁹. carolus fratres de Liutmerfen. Widolo & Liudol-
fus fratres. conrad⁹ de Amelungessen. Volcquinus rufus. Heinric⁹ de
Emberike. Albert⁹ rimpo. Johannes de beringhusen. Xpianus de Stale.
Heidenricus de Widinhusen. Herboldus de rumbike. Bertoldus de Ku-
ribike & alii quam plures. Acta sunt autem hec anno domini incar-
 nationis M. C. XC. indictione VIII. anno plationis nono primo.

Sigillum vide in
 Tab. III. num. 2.

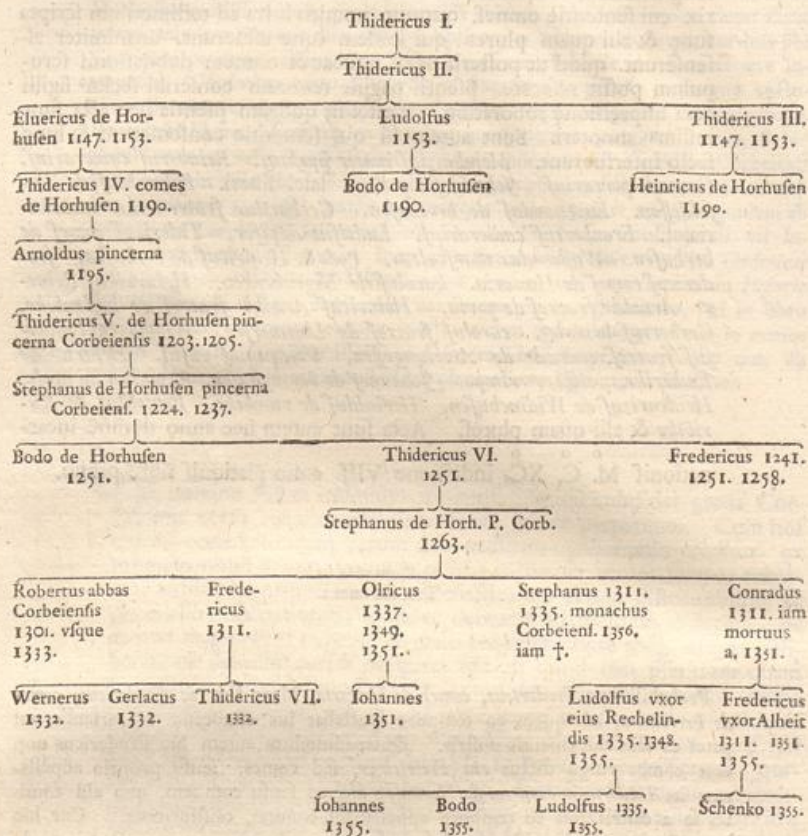
Probabilissime *Fredericus, comes de Huxaria*, idem fuit ac *Fredericus, comes de Perremont*, ad quem eo tempore spectabat ius aduocatie Huxariensis, ut patet ex aliis documentis nostris. Quemadmodum autem hic *Fredericus* non erat comes vulgo dictus *ein Freirichter*, sed comes, sensu proprio adpellatus: ita *Thidericum comitem de Horhusen* dici eo sensu comitem, quo alii comites se a castris suis eo tempore appellabant comites, existimamus. Cur hic inter Corbeiensis ministeriales ipse referatur, ratio non patet. Dominos de Horhusen iam anno 1190 tenuisse munus officiumque pincernatus, nondum alibi significatum esse, putamus. C. F. Paulini in *Chronico Orbergensi* p. 217. asserit, ab antiquissimo inde tempore nobiles Horehusanos fuisse pincernas Corbeiensis, et contradicit *Ioanni Letznero*, in *Historia Ludouici* p. 68. et p. 121. affirmanti, iam cesarem Ludouicum pi^m designasse pincernas Corbeiensis nobiles Malsburgicos. Sed falli tam Paulinium, quam Letznerum, ex diplomate Widekindi hic inserto patescit. Ad quam vero familiam relati fuerint *Godescalcus* et *Waldericus* cum patre *Heinrico*, eorumque in opimo pincernatus officio antecessores v. g. *Waldericus* et *Gero* atque alii, quos diplomata nostra ostendunt, nondum est compertum. Resignantibus *Godescalco* et *Walderico* pincernatum Corbeiensis, acceperunt eundem domini de Horhusen, atque, his extinctis, demum domini de Malsburg, ut diplomata nostra comprobant. Ut autem pateat vniuersa, qualem inter se habuerint copulam genealogicam domini de Horhusen, filo diplomatum Corbeiensium uti eos ita sistimus expressos.

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

§. 457.

Kippid tradidit pro priuigno suo hrothardo I. familiam (u).

§. 458.

Ex hac genealogia apparet, nomen Thiadrici in hac gente esse frequens sa-
pissimeque repetitum. Vnde elucere et intelligi putamus, nobiles de Horhu-
fen fatorem suum pro quodam Thiadrico habuisse. Cum ergo vna tantum
persona desit inter Thidericum I. ac Thiadricum, qui loco hoc nostro quaedam
tradidit in villa *Frituardigibus*, nemo non videt, aliqua probabilitatis specie dici
Thiadricum nostrum fatorem nobilium de Horhufen.

De villa
Bernes-
torpe
in pago
Itergo-
we.

- (u) Villa, in qua *Kippid* pro suo priuigno *Hrothardo* vnam familiam dedit ecclesie
Corbeienfi, in codice nostro legi non potuit. In Registro Sarachonis sequitur
villa *Berneſtorpe*, quam Saracho refert ad pagum *Itergowi*. Ita enim verba so-
nant: *In pago Itergowe in uilla Bernesſtorpe continentur XXX. iugera que habet
werinzo et persoluet in uno anno XIII modios filiginis XVIII. auene II pannos
quemlibet unius ſicli et III oues.* Cum pagus Itergowe situs fuerit in Waldec-
centi tractu, nemo non intelligit, significari vicum *Berndorf*, in principatu Wal-
decenti in prefectura Eisenberg situm. *Kippid*, qui hac bona tradidit, an
fuerit mas vel femina, non liquet. Si femina fuit, potuit esse vxor vel *Foleridi*
vel *Gberfridi*, vel *Hermanni* vel *Redulfi de Werla*, de quibus egimus supra §.
104. not. (††) quosque ad stemma Widikindeum l. c. retulimus. Si autem
subest mas, dictorum dominorum vxor quaedam nubere potuit secunda vice illi
Kippi-

§. 458.

Tradidit herimannus comes pro se et filio suo uidekindo II familiaris in *durpethe*. (w)

et gubernante Corbeiam Walhonne.

§. 459.

Kippido. Sic *Hrothardus*, *Kippidi* priuignus, nomen accepisset a patruo suo, episcopo Paderbornensi. At in tenebris nolumus micare.

- (w) Villa *Durpethe* erat posita in pago *Patherga*, teste Sarachone abbate. Intelligitur significari vicum *Turpe*, in episcopatu Paderbornensi haud procul ab Alme studio situm. E situ huius villæ conclusimus, comitem *Herimannum* ad gentem spectasse Widikindeam, eundemque ad posteros *Bardonis I* esse referendum. Hunc *Herimannum* fuisse fratrem *Godefridi*, qui anno 1013 comes erat in pago *Guddinge* et filius *Bardonis*, statuimus supra not. (u). Quamuis vero dare nolis, eundem fuisse *Herimannum*, qui anno 940 comitatum suum habebat in pago *Huuetigo*, testante diplomate l. c. adducto, quippe qui *Bardonis II* frater fuisse videri potest, verum tamen id erit, ab *Herimanno* nostro, patre *Widekindi*, descendisse comites ac principes, de *Waldeck* dictos. *Herimannus* enim noster erat filius *Bardonis* et pater *Widekindi*, *Widekindus* vero appellatur pater *Heinrici*, atque *Heinricus* nominatur pater *Widekindi comitis de Sualenberg*, a quo procul omni dubio descendunt principes de *Waldeck*, vii l. c. demonstrauimus. Quoniam in pago hic noster comes *Herimannus* anno 1014 comitatum suum habuerit, nondum patet. In pago *Patherga* illum tenere non potuit. Hoc enim tempore comitatus in pago *Patherga* spectabat ad comitem *Amalungum*, summum Paderbornensis ecclesiæ aduocatum. Fortassis *Herimannus* comitatum suum in pago *Huuetigo* habuit, et successit patruo suo *Herimanno*. Cum enim ad *Herimanni* nostri filium *Widekindum* anno 1031 pertinuerit comitatus in pago *Huuetigo*, probabilissime idem *Widekindus* patri suo *Herimanno* in comitatu successit. Comitem quendam fuisse anno 1014. in pago *Huuetigo*, nullum est dubium. Hic deprehendimus quendam comitem, et quidem, vti ex donis patet, ad stemma Widikindeum pertinentem. Hunc in nullum possumus alium pagum melius collocare, nisi in pagum *Huuetigo*. Ceteri *Herimanni*, comites dignitate splendentes circa initium seculi XI, comitatus suos habebant in aliis pagis. Nullus certe eorum pater *Widekindi* esse potuit. *Herimannus*, comes pagi *Lagne* annis 1016, 1022, 1026, et 1032. videtur fuisse pater *Heinrici*, *Conradi*, *Athelberti* et *Bernhardi*, vti vidimus supra §. 104. not. (l) *Herimannus*, comes in pago *Westfalon* anno 1013, 1015, 1020, et 1024, erat filius *Rudolfi* et pater *Heinrici* atque *Oda*, vti diximus supra §. 104. not. (††). Idem, vti probabili coniectura adiuti opinamur, comes fuit in pago *Dreini*, qui pago *Westfalon* erat contiguus. Ipse ad annum 1018, et 1019, memoratur. *Herimannus*, comes in pagis *Auga*, *Netega* et *Heslega*, ad annos 1031 et 1017 comes in pago *Hesse*, verisimiliter comes *Herimannus* fuit pagi *Lagne*. *Herimannus*, in cuius comitatu erant anno 1017 sitæ *Dulmine*, *Nienbem*, *Serimne* et *Horton* villæ, videtur fuisse idem comes *Herimannus*, si *Dulmine* est villa *Dölme* ad *Wiseram*, et *Nienbem* est *Nihem* in episcopatu Paderbornensi; sed cum vicus *Dölme* ad *Wiseram* in traditionibus nostris appelletur *Telmeri*, et villa *Nihem* a. 1036 ab ipso *Meinwerco* episcopo nominetur *Nihem*, *Dulmine* villa probabiliter est locus *Dulmen* situs in episcopatu *Monasteriensi*, et reliquæ illæ villæ in eodem quaerendæ sunt episcopatu. Idem ergo *Herimannus* noster *Herimannus* comes esse non poterit. Si noster *Herimannus* esset *Herimannus* comes, qui iudicia exercuit in pagis *Auga*, *Netega* seu *Nithega* atque *Hesse*, qui sic ab *Herimanno* comite in pago *Lagne* diuersus fuisset; exinde sequeretur, eundem magnæ fuisse auctoritatis dominum. Sed cum domini ex gente *Northheimensi* post annum 1031 comitatum quoque suum habuerint in pago *Auga*, magna cum veritatis specie dici arbitramur, eundem *Herimannum* stemmati *Northheimensium* Comitum esse inferendum. Nihil ergo nos impedit, quo minus coniciamus, *Herimannum* nostrum comitatum suum anno 1014 tenuisse in pago *Huuetigo*, eidemque filium suum *Widekindum*

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

§. 459.

Tradidit ibed pro filio suo bernhardo I familiam in *heimem* (x).

§. 460.

Tradidit uolcmaruf laicuf I familiam in *bennanbus* (y).

§. 461.

Tradidit bucco laicuf XL iugera et I iurnalem (z).

§. 462.

dum in eodem comitatu successisse, quippe qui anno 1031 comitatum suum tenuit in pagis Huuetigo et Tilichi, vti diplomata non vna sunt indicio.

De villa
Heinem
in pago
Suilbergi.

- (x) Villa *Heinem* erat, teste Sarachone abbate, in pago *Suilbergi*. Eam ob causam intelligimus designari vicum *Heina*, cuius, in praefectura Wickensen siti, ecclesia spectat ad ecclesiam in vico Deersen, qui est sub inspectione Beuerensi in Principatu Wolferbuttelensi. Probe ergo hanc villam discernere debes 1) a vico *Heinde*, dynastarum Walmodiorum loco, inter praefecturam Woldenberg in Hildesheimensi episcopatu, 2) ab *Heinsen* in episcopatu Paderbornensi non procul ab oppido Brakel 3) ab *Heinsen* ad Wiseram in praefectura Polle, 4) ab *Heinsen* seu *Heine* non procul a monasterio Lockum, 5) ab *Heisen* in praefectura Liebenburg in Hildesheimensi episcopatu, 6) ab *Heiningen* in eadem praefectura, vbi virginum sacrarum sedes et monasterium O. D. Augustini floret, 7) ab *Heinbolte* in episcopatu Paderbornensi, ad dominos de Druchtleben spectante, 8) ab *Heine* seu *Heineberg* villa desolata, olim in principatu Corbeiensi non procul a castro Blanckenau obuia, et 9) ab *Heina* in Landgraviatu Hassiae, vbi olim celeberrimum monasterium, regula S. Benedicti secundum ordinem Cisterciensem addictum, florebat. *Ibed*, qui in villa nostra *Heinem* bona quaedam donauit, videtur esse *Ibed*, qui supra §. 450. bona quaedam tradiderat in pago Wikanauelde, vti l. c. videre poteris.

De villa
Bennan-
bus.

- (y) Villa *Bennanbus* tribuitur ab abbate Sarachone pago *Suilbergi*. Significatur vicus desolatus *Benbusen*, qui olim existit non procul ab vrbe Einbeka in Grubenhagenico Principatu versus meridiem. Haec villa eadem videtur, quam anno 1328 Ernestus dux Brunsvicensis appellat *Bennesen* in Addendis productis num. 286 seq. *Volcmarus* ergo laicus, qui in eadem villa familiam donauit, ad Northheimensem gentem spectasse, et filius Bernhaldi III fuisse, videtur. De eo confer §. 104. not. (1).

De villa
Euergotes-
busen
in pago
Hliso.

- (z) Sequitur in Sarachonis Registro B. et P. A. C. villa *Euergotesbusen*, quam Saracho refert ad pagum *Hliso*. Ex ordine eiusdem Registri apparet, villam *Euergotesbusen* fuisse eandem villam, quae in codice nostro legi non potuit, et ad quam sita *Bucco* dona quaedam tradidit. Putamus autem, per villam *Euergotesbusen* designari vicum *Ebergötsen* in principatu Gottingensi sub praefectura Radolfsbusen, si eousque pagus Liso procurrit. Porro arbitramur, *Bucconem* ad progenitores comitum de Seartfeld et Lutterberg esse referendum, et fortasse ipsius abbatis Corbeiensis *Walbonis* vel fratrem vel nepotem fuisse. Cum enim *Walbonis* nostri abbatis auus probabilissime fuerit *Burchardus* comes in pago Hliso, *Bucconi* nostro nomen, quod est diminutivum *Burchardi*, inditum fuisse videtur, ab auo suo *Burchardo* petitum. Confer supra §. 437.

§. 462.

Tradidit herdaguf pro matre sua imman in *cathingbus* (a) iugera LX et II iurnalef.

et gubernante Corbeiam Walhohne.

§. 463.

Tradidit uffā pro filiis sororis sue thadan et boson XXX iugera et I mancipium in *holtbus*. (b)

§. 464.

(a) Villa *Cathingbus* erat sita in pago *Suilbergi*, teste Sarachone in Registro. In eadem regione, in qua olim pagus *Suilbergi* erat, hodie nullus existat vicus, qui maiorem similitudinem habeat cum villa *Cathingbus*, quam vicus *Conbusen* seu *Coensen*, cuius ecclesia est filia ecclesiae in *Huldarsen*. Ipsa olim sita erat in comitatu *Dassel*. In Traditionibus *Fuldensibus* hic locus vocatur *Cbusinbuson*. Forſan haec villa quoque adnumerata fuit bonis *Widikindeis*, quorum quaedam in eadem regione fuerunt conspicua. Cum itaque *Herdegi* nomen inter *Widikindeos* dominos fuerit crebrum, propterea supra §. 104. not. (u) *Herdagum* ad stirpem *Widikindeam* retulimus.

(b) Villam *Holtbus* fuisse partem pagi *Huuetigo*, in Registro prodidit memoriae *Saracho*. In ea supra (§. 293) *Rothardus* quidam vnam familiam tradidit. Ipsa est vel maior vel minor vicus *Holtbusen*, non procul a rupe *picarum* situs, quae vulgo adpellari solet *Exterenſtein*. An vero bona, in hac villa tradita, ad *Uffonem*, seu potius ad maritum sororis suae, spectarint, id ipsum, non liquet. Supra (§. 157) *Uffo* quidam pro fratre suo *Bosone* quaedam tradidit, in eodem pago *Huuetigo* sita, ad *Drohem* villam, quae a villa nostra *Holtbus* non procul abfuit. Hunc inter progenitores *Uffae* eiusque nepotum *Bosonis* et *Thadan* extitisse, nobis probabile videtur. Fortasse sororius *Uffae* erat *Herimannus*, qui in *Vita Meinweri* p. 535. num. 58. nominatur *Herimannus de Holtbusen*. An hi domini stirpis fuerint *Widikindeae*, nullo cum quoquam liber certare pignore, siquidem id satis est incertum. Diploma *Heinrici* episcopi *Paderbornensis* (§. 293) adductum docet, *Imiconem*, *Ottomem* comitem ac *Bosiconem fratres* inter *Saxoniae* nostrae nobiles relatos esse. Alioqui certe *Otto* dignitate comitis gauisus non fuisset. Ad progenitores *Bosiconis*, *Otonis* atque *Imiconis* spectasse *Thadan* et *Bosan*, *Bosiconis* nomen et villa *Holtbusen* nobis persuadere possunt. Quamvis enim vinculum eorum genealogicum certo nondum ostendere queamus, indicandum tamen id esse duximus, ut is, cui sunt subsidia historica, de eo cogitet. Fortassis futuro tempore plura in lucem prodibunt documenta, quibus haec dicta lucem vel lucrari vel afferre poterunt. Atque, ut quaedam ad haec contemplanda porro adiungamus, supra §. 2 *Bosa* et *Benno* appellantur fratres; ac §. 3. tradit *Buto comes* quaedam sita in pago *Huuetigo*; immo §. 26. memoratur quidam *Bozo* cum *Echerto*, probabiliter duce *Saxoniae*, inter testes. Adde, quod §. 35. tradit quidam *Uffico* bona quaedam in pago *Leri*, in quo familia *Widikindea* bona hereditaria tenuit; et §. 52 est *Uffo* quidam inter testes, cum in pago *Auga* quaedam traderentur; nec non §. 62 quidam *Uffed* bona quaedam, in eodem sita pago *Auga*, largitur; ac §. 92. *Uffo* inter testes apparet, cum quaedam darentur in pago *Helli* *Saxonico*; quidam §. 100. *Uffico* bona tradit in pago *Wikanauelde* in villa *Cogarden*, in qua domini quidam e stirpe *Widikindea* quaedam largiti sunt, reperitur §. 104 villa *Uffenleua*, ab *Uffone* quodam probabiliter ita dicta; quidam §. 157. *Luidolfus* appellatus est *Uffo* et frater *Bosonis*, ut distingueretur a *Luidolfo* duce *Saxoniae*. Memoratur §. 159. *Boso*, et §. 161. *Bozo* cum *Uffone* inter testes apparet, cum quaedam traderentur sita in pagis *Lengi* et *Auga*; porro §. 162. appellatur *Uffico* pater *Adi*, *Tadi* ac *Frederici*, qui bona tenuerunt in pago *Logne*; tum §. 192. testis est *Bozo* et §. 190. *Uffo*, cum quaedam traderentur in pagis *Scotelingen* et *Thiadmelli*; tandem §. 197. reperitur

Ab anno
1010 vi-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

§. 464.

Brun clericus tradidit I. familiam in *huuini* alteram in *lin-
thi* (c).

§. 465.

Uolmar laicus tradidit pro se et pro coniuge sua
in *aeſibiki* (d) iugera L. et in *odighus* (e) et in *gelighus* (f)
alia iugera L.

§. 466.

Tradidit fiboldus laicus in *karlaſthan* (g) VII. mancipia et omnia
que habuit in eodem loco.

tra-

tur villa *Uffenbus* sita in pago Logne, ab *Uffone* quodam probabiliter sic dicta. Accedit, quod §. 244. et 287. *Offo* inter testes obuius est, cum quaedam donarentur sita in pagis *Wetereiba*, *Hessi* et *Patherga*, et §. 280. tradit quaedam *Uffo*, pater *Godescalci*, in *Horohufen* in pago *Hessi* Saxonico. Memoratur §. 383. largiens quaedam in pago Logne *Biso* pro matre suo *Ricberg*. *Biso* autem et *Boso* vnum nomen est. Denique §. 395. appellatur *Bozo*, proximus *Aſici* atque *Ailberni*, qui erant e domo *Sommerſchenburgica* atque *Anhaltina* orti. Locus alius commemorat (§. 463) *Uffam*, nepotesque eius *Tbadan* et *Beson*, nec non bona, in pago *Huueigo* sita. Hos dominos cum familiis, tam *Widinkindea*, quam *Northeimensi*, genealogice non audemus copulare. Negotium illud potius relinquimus lectori perspicaci.

De villa
Hwinni
et Linthi
in pago
Agrotin-
gun.

(c) Villæ *Hwinni* et *Linthi* ponuntur ab abbate nostro *Sarachone* in pagum *Agrotin-
gun*. Hic existit inter fluuios *Hafam* atque *Emſam*, et circa oppidum *Mep-
pian* in *Monasteriensi* episcopatu. Confer supra §. 202. Est villa *Hwinni*
proinde *Wabu*, et *Linthi* est *Laten*, loca *Emslandia*, seu inferioris episcopa-
tus *Monasteriensis*. De *Brunone* clerico vide supra §. 241.

De villa
Aesibiki
in pago
Fleithi.

(d) Villam *Aesibiki* tribuit abbas *Saracho* in Registro pago *Fleithi*. *Esbeke*, prædium *Schottelianorum*, ad ripam *Leinæ* occidentalem supra *Alfeldam* positum, adnumerandum est pago *Aringen*. *Hatchesbeke*, *Aesbeke*, nunc *Hekenbeke*, vicus est præfecturæ *Gandersheim*, probe discernendus est 1) ab *Aesibiki* in marca *Sturmithi*, hodie dicta *Esbeck*, 2) ab *Esbeck* in præfectura *Lauenstein*, 3) ab *Eschenbeck* ad *Aaram* intra præfecturam *Eisenberg* in *Waldeccensi* principatu: 4) ab *Esbeck* in principatu *Göttingensi* sub præfectura *Harste*: 5) ab *Esbeck* sub præfectura *Calvör* in Principatu *Wolferbuttelensi*: 6) ab *Esbecke* in *Landgraviatu Hasslo-Casselano* spectante ad castrum *Malsburg*, et 7) ab *Esbeck* in *Wolferbuttelensi* Principatu sub inspectione *Schöningeni*.

De villa
Odighus
in pago
Logne.

(e) *Odighus* erat situm in pago *Logne*, *Sarachone* teste. *Oedessen* villa olim obuia fuit, dudum desolata, ad saltum *Sollinganum*. Est *Oeribusen* villa diœceseos seu iudicii *Lühnde* in principatu *Göttingensi*. Est *Oederbusen* locus præfecturæ *Fridland* in principatu eodem. Elige, cui dicas, tu mihi sola places.

De villa
Gelighus
in pago
Logne.

(f) *Gelighus* itidem erat locus in pago *Logne* situs. *Gellejebusen* subest, locus tractus *Gleichenſis* in principatu *Göttingensi*, subiectus *Nobilibus*, de *Uslar* dictis, vassallis *Corbeienſibus*. De *Volmaro* egimus supra §. 104. not. (l).

De villa
Karlaſ-
han.

(g) Quonam in pago exstiterit villa *Karlaſthan*, *Saracho* in Registro non refert. Nescimus ergo, quamam in regione hæc villa sit exquirenda. *Carollsteinium*, seu *Carlstein*, castrum, visitur in regno *Bohemix*. Sed quid nostris in *Bohemia*?

tradidit thiadhardus in *holtbusan* (h) et gubernante

§. 467.

Tradidit folchardus XXX iugera et I iurnalem in *adololdesbus* (i) iam Walhorne.

pro coniuge suo Iuanebergh.

§. 468.

(h) *Holtbusan* villam fuisse in pago *Marungo*, abbas Saracho annotavit. Procul du- De villa
bio designari intelligitur *Holtbusen* villa desolata, olim sita iuxta Snetinghusen Holthu-
in praefectura Moringen in principatu Göttingensi. De hac villa vide litteras fan in
supra §. 437. et infra in Addendis num. 228, 229, 239, 263, et 264, addu- pago
ctas. De *Thiadhardo*, qui XL iugera et vnam familiam in eadem villa dona- Marun-
uit, ut patet e Sarachonis Registro, vide §. 104. not. (l). go.

(i) Villa *Adololdesbus* sita erat, Sarachone teste, in pago *Hrittiga*. Videtur indicari De villa
Ablibusen, vicus praefecturae Stauffenburg in Wolferbuttelensi principatu. Hic Adolol-
vicus probe discernendus est 1) ab *Albusen* in praefectura Hoja in comitatu Adolol-
Hojano, 2) ab *Albusen* in episcopatu Paderbornensi non procul a castro deshus
Dri- in pago
borg, 3) ab *Alenbusen* in pago Flothwitha, 4) in *Alesbusen* in Rhetica in comitatu Hrittiga.
Vehringen, 5) ab *Allenbusen*, seu *Altenhausen* in ducatu Magdeburgico, et 6) ab
Albusen in episcopatu Osnabrugensi sub praefectura Furstenaui. De *Folchardo* non-
nihil egimus supra §. 437, significantes, eum fuisse fratrem abbatis Corbeiensis *Wal-*
bonis. Pietas ergo in fratrem impulit *Folchardum* ad haec bona Corbeiensis mo-
nasterio tradenda, cui, quemadmodum ex haecenus dictis patet, bene praerat
eius frater *Walbo*. Diu autem post haec praefuisse monasterio non videtur *Wal-*
bo. Fortasse *Meinwercus* episcopus Paderbornensis verebatur, ne omnia sibi
praeriperentur, animaduertens et in dies resciscens cum admiratione, magnis
muneribus amicos et consanguineos suos exornare Abbatiam Corbeiensis.
Hinc consilium cepit amouendi ac detrudendi *Walbonem*. Quodsi autem, iudi-
ce auctore Vita *Meinwerci* p. 539, in eo debita pastoris idonei sollicitudo consistit,
atque eo pastor memoriam sui dignissimam dereliquit posteris, si multa praedia pre-
cando et comparando acquirit atque utilitatibus ecclesiae suae addit; memoriam sui
iucundam et sibi et nobis reliquit *Walbo*, certe haud dignus, qui de gradu
suo deiceretur. Sed quod sibi *Meinwercus* laudi, id aliis crimini, duxit. Oc-
casionem ergo sibi, aptam ad depellendum *Walbonem*, oblatam esse, putabat,
cum ille sibi restitisset celebraturo missarum sollempnia in templo Corbeiensis.
E Vita *Meinwerci* fit planum, fuisse hunc *Heinrico* regi familiarissimum, et
paullo audacius cum eo egisse. Nihil ergo deerat illi ad detrudendum *Wal-*
bonem ab abbatiali dignitate. De facti iniustitia iam supra egimus (§. 430).
Mirum sane est, cum *Walbo* habuerit consanguineos et nobilissimos et ditissimos,
illos hanc non auerisse vel propulisse iniuriam, *Walboni* imminentem et illatam.
Sed telum repellere procul dubio non valuerunt. Atque ex eo momento discere
licet, quanta *Meinwercus* excelluerit auctoritate apud caesarem *Heinricum*. Tem-
pori ergo inseruiendum esse, putabant amici *Walbonis*, offensionem, *Meinwercus*
intentatam, fore periculosam propter eius grauissimam auctoritatem, existimantes.
Depositus ergo est *Walbo* gradu et fastigio suo ad annum 1014. Eodem an-
no ab *Heinrico* rege surrogatus fuit *Waloni Drutmarus*, e *Laurisheimensi* mo-
nasterio adscitus. Quod itaque mutare non poterant, id ferebant et Corbeien-
ses nostri et nostri *Walbonis* amici patienter, regis *Heinrici* et *Meinwerci* ob-
stante ipsis auctoritate. *Drutmarus*, ut in Chronico nostro MSpto adpellatur,
quamuis se ipsum in diplomatibus appelleret *Trutmarum*, praefuit Corbeiae, eo-
dem Chronico teste ab anno MXIV. usque ad annum MXLVI, quo obiit XV.
Kal. Martii. Huius abbatis *Drutmari* in codice traditionum nostrarum mentio
iniicitur infra (§. 484). Quilibet ergo facillime perspicere poterit, iam esse
mutandam annorum configurationem, margini adiectam, et nouam inchoandam
esse sectionem.

Cuius stirpis fuerit ille *Drutmarus*, e Chronico nostro MSpto et documentis
coetaneis demonstrare non licet. Annales MSpti in Archiuo Corbeiensis, sed
recentiores, eum ad gentem *Kroppenstedensem* referunt. Hinc etiam et nos
in *Sciagraphia Historiae Corbeiensis* appellauimus illum comitem *de Kroppensted*,
sperantes eo tempore, illud documentis fide dignis comprobatum iri. Quam-
uis autem nullos comites, cognominatos *de Kroppensted*, usquam inueniamus, inser-
uire

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

uire tamen poterit hæc denominatio illustrandæ illastri controuersie, olim inter principes de Anhalt, et clerum Halberstadensem, de comitatu *Croppensleden* cum feruore magno agitata. Intermittere ergo non possumus, quin quædam e documentis nostris litterariis addamus, ad illum comitatum *Croppensleden* facientia, de quo domini Anhaltini contendebant, iudicio beneuolens lectoribus referuato. Ac primo quidem quod ad situm eiusdem comitatus atinet, nomen procul dubio ductum est a villa *Croppensled*, vnum milliare sita ab vrbe Groninga in principatu Halberstadeni versus orientem. Huius villæ primam mentionem iniecerunt Corbeienses nostri in Chronico suo coætaneo, ad annum 936 referentes, comitem *Sifridum* fundatorem monasterii in *Westergroningen* tradidisse quidquid habuerit in vtraque *Croppenslide*, *uendelingen*, *uestergroningen*, *ostergroningen*, *heteborn*, *dalethorpe*, et *salu bakel* cum omnibus ad eadem loca pertinentibus. Id quod ita interpretandum esse censemus, vt non tradiderit comes *Sifridus* tam magnum quam paruum *Croppenslide*, nulla villicatione excepta, sed tantum ea, quæ *Sifridus* in vtroque loco tenuit sita. Fratrem enim *Sifridi Geronem* marchionem bona quædam in villa *Croppenslide* sibi retinuisse, comprobatur ipsius marchionis *Geronis* diploma, quod legitur in *Becmanni Hist. Anhalt.* P. III. p. 168, in quo ad annum 963 monasterio puellarum seu *Parthenoni*, in *Gerenrode* obuiuo, donauit vnum mansum, situm ad *Croppenslide*. E litteris *Erkenberti* abbatis sequentibus discimus, villicationem in *Groninge*, *Croppenslide* et *Hammentorp*, cum omni vtilitate obrigisse ditioni abbatis *Corbeiensis*. Eisdem ergo huc inferere, ex autographo accurate descriptas, e re nostra fore intelligimus. En illas.

CIn nomine dñi nři ihu Xpi Ego *Erkenbertus* corbeiensis abbas hanc cartam iussi conscribi & conseruari ut sciant tā pntes quā futuri Qualiter *Heithenicus* & *Conradus* filii *Thiethardi* cum essent homines liberi in nři ecclē se mancipauerunt seruitiū. dederunt enim XI mansos in uilla quę uocatur *Eilensfidi* & se ipsos ecclē ut mererētur accipere beneficium & edificia patris sui excepta uillicatione in *Gronyng* *Croppenslide* *Hammentorp* & omni uilitate quę pntent ad seruitium abbatif. hoc firma sponfione collaudantes. ut nunquam super hoc negotio aliquam inactitudinem ecclē facerent. Hęc autem acta sunt *Corbeie* sub aduocato comite *Sigifrido* corā omni congregatione aliisq; testibus scilicet *Heinrico* pposito. *Wernbero*. *Adelberone*. *Rupto* ac *Hugone* monachif. *Eikone* patris eorum. *Adelrado* comite. *Roderico*. *Anselmo*. *Lutolf*. *Heremanno*. *Ottone*. *Waldrico* pincerna. *Jmmone*. *Annone*. item *Annone*. *Redingo*. *Ratholfo*. *Hilderico*. *Erp*. *Wolmanno*. *Rutmundo*. *Brügero* pincerna. *Heriboldo* urbano precone. *Godescalco* dapifero. item *Godescalco*. *Godescalco*. *Walberto*. *Wagone*. *Tiderico*. *Gerberto*. *Euerhardo*. *Cunrado*. *Waldrico* Kamerario. *Godefrido*. *Xpiano*. & aliif multif. Horum etiam in pntia *Reding* filium suum *Albericum* cum consensu atq; sui *Alberici* & auunculorum eius *Alberici* & *Adelberti* in seruitutem scō *Vito* tradiderunt cum quatuor mansif & dimidio in *Dalethorp* ut quę habuit pater eius in *Horsleum* ab abbate consequeretur beneficium. Dat. Corb. XV. kal. iulii anno dñi M. C. X. III. indict. VI. regnante *Heinrico V.* Romanorum impatore augusto anno u ordinatio- nis venerabilif *Erkenberti* abbatif VIII.

Signum sc̄i

uiti mtrif.

Sigilla vide in
Tab. I. num. 8.

Cum

Cum, teste hoc diplomate, Redingus quidam cum consensu atavi sui Alberici (attende ad vitam prorogam, qua Albericum vigerit oportet) quatuor manfos et dimidium tradiderit Corbeiensibus ad *Dalethorp* sitos. Vnde discimus comitem *Sifridum* anno 936 ecclesie Corbeiensis non tradidisse totam villam *Dalethorpe*, dudum desolatam, olim vero non procul ab oppido *Croppensted* conspicuam. Villa *Horsleu*, in eodem diplomate memorata, videtur designare vicum *Harsleben* seu *Herleben*, in episcopatu obuium Halberstadeni, quem *Saracho* abbas in suo Registro appellat *Horsleue* atque ad pagum refert *Hardigo*. E quo momento conclusimus, dominum quendam circa annum 1040 hæc ad eandem villam referenda bona tradidisse Abbatie nostræ. Iacturam inter hæc dolemus foliorum quorundam, quæ temporum iniuria et hominum negligentia in codice traditionum nostro deleuit. Probabilissime existimandi sunt traditores bonorum in *Horsleue* fuisse e progenitoribus comitum de *Regenstein* procreati. Est enim diploma in manibus nostris, in quo anno 1351 *Bernhardus* senior et *Bernhardus* junior, nec non *Albertus*, filius *Alberti*, comites de *Regenstein*, conferunt *Alberto* episcopo Halberstadeni, filio *Alberti* ducis *Brunsvicensis*, omnia bona sua in maiori ac paruo *Herleuen*. *Reding* vero eiusque filius *Albericus* probabiliter inter progenitores dominorum de *Herleue* referendi sunt. At vero, ad quam familiam spectarint *Heithericus* et *Conradus* filii *Thiathardi*, non est in expedito. Fortasse referes illos ad nobiles dominos, de *Hakeborne* cognominatos, quorum castrum erat non procul a saltu *Hakel* positum, de quo supra diximus. Si de illo *Conrado*, filio *Thiathardi*, in litteris *Abbatis Folcmari*, ut videtur, fit mentio, tunc, eundem *Conradum* tenuisse iurisdictionem quandam abbatum Corbeiensium, in *Groninge*, *Croppensted* et *Ammenthorp* obuiam. Vltimus hic vicus olim vocatus fuit *Amendorf*, non procul ab oppido *Croppensted* disiunctus. En diploma:

Q In nōtē scē et indiuiduē trinitatis. *Folcmarus* dei gratia Corbeiensis abbas. Si ecclē nobis cōmissē in rebus necessariis pro posse & nosse consulim⁹ & in p̄senti & in futuro p̄ dei misericord. nobis p̄futurum confidim⁹. Unde nouerit uniuersi fideles tam presentes quā futuri, quod quidam de familia n̄ra *Conradus* nōtē qui officiale n̄m in *Groninge* & *Croppenstede* seu *Ammenthorp* temere quodammodo sibi usurpare uolebat. eodem officiali se penit⁹ abdicauit. scilicet ut nulla latens occasio reposcendi uel spes iure alterius recipiendi tam ipsi quam heredibus suis remanserit. iubente hæc fieri dōno *Lothario* glorios. imp̄re quem pro eadem causā sepius interpellauim⁹ nobis quoq. ad ipsum iusticia fauente studiosus annitentibus. Quod ut in posterum ratum & stabile permaneat presentes litteras sigillo n̄ro signari iussimus. huius rei testes sunt *Arnoldus* prepositus. *Hugo* monachus. *Reinoldus* camerarius. *Bardo*. *Thidericus*. *Heremannus* liberi homines. *Lenzico*. *Conradus*. *Wago*. *Suauf*. *Thegenhardus*. *Heremannus*. *Wilmarinus*. *Sridericus*. *Lendricus*. *Bosico*. *Reinerus*. *Tezelin*. *Conradus*. *Helmwigus*. *Eppe*. *Adulfus*. *Brun*. *Arnoldus*. *herethēg*. *Bernhardus*. Actum *Groninge* anno incarnationis dñi M. C. XXXI. indictione VIII. X. kal. may.

Sigillum vide in
Tab. VI. num. 6.

Post hæc orat rogatque *Sifridus*, comes *Blanckenburgicus*, *Corbeiensis* abbatem *Hermannum*, ut sibi manfos, quos hucusque dominus *Thidericus* de *Croppenstede* ab ecclesia *Corbeiensis* in feudo tenuerat, in feudum conferret. Ipse, manfos istos ad officium sancte crucis spectasse, refert. Perhibent ciues *Croppenstedenses*, se olim archiepiscopum *Magdeburgensem* *Luidolfum*, quem natum et renatum in sua vrbe prædicant, in pugna contra *Bohemos* anno 1204 defendisse, in cuius rei memoriam illis indulta fuerint multa priuilegia, et in primis crucem ad curiam locatam, cui adnexam esse haud modicam libertatis par-

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Heinri-
co II.

partem ferunt. Quanti autem ista crucis libertas æstimanda sit, docere videntur litteræ comitis *Sifridi de Blanckenburg* publicæ. Serenissimus interim elector Brandenburgicus Fridericus Wilhelmus anno 1651. d. 24. Iulii non solum hæc privilegia crucis, adiuuante chiliarcha *Ioanne Christophoro de Burgdorf*, renouauit ac confirmauit, sed etiam Croppenstedenses equites, quorum semper magister est consul Croppenstedensis, qui, se ab hac cruce sua accepisse privilegia, aiunt, ad uitam reuocauit consuetudinem. Accipe ergo ipsas has litteras comitis, *Sifridi de Blanckenburg*, sic habentes:

Reuerendo dñō suo *Hermanno* abbati Corbeiensi *Siffridus* dei grā comes de *blankenburgh* omnis possibilitatis sue obsequium indefessum. discretionem uestram obnoxius exoramus quatinus quartum et dimidium mansum et litonem, quos dñs *ibidericus de croppenstede* a uobis tenet in feodo, nobis feodum eorundem porrigere dignemini. feruicii uestri tum proni erimus ecclie uestre et uobis promtiores nos ac fideiiores obligabimus tempore oportuno ad nos etiam respectum habere debeatis quod mansi ad officium crucis pertineant supradicti. Datum *blankenburgh* anno dñi M. CC. XLVIII. IIII. kal. maii.

Post hæc Corbeienses nostros anno 1253 orabat Halberstadenſis ecclesia episcopus, *Ludolfus*, ut in fraternitatem S. Viti reciperetur. Hanc olim principes et nobiles certatim ambire et consequi cupiebant uehementissime. Exstat adhuc in tabulario Corbeiensi præstantissimus codex membranaceus, auro et variegatis coloribus varie distinctus, qui nomina fratrum S. Viti complectitur, dignusque est, qui edatur. Olim ut mandarentur recensus atque in album huius fraternitatis referrentur, dabant comites ac nobiles domini villas, mansos, iugera et mancipia Corbeiensibus eo fine, ut hæc, quas dedimus, traditiones, docere nos possunt. Tandem vero conuentum in has leges, quas e membrana traductas huic commentationi inferere ingratum non erit:

Leges fraternitatis sancti Viti late tempore *Erkenberti* Corbeiensium abbatis circa annum MVIII:

- I. Admissus solidum unum pendat et in festo diui Viti Corbeie aut quocunq; alio in loco hæc congregatio instituta fuerit sacra frequentet.
- II. Quidquid libere oblatum fuerit, in pauperes erogetur, qui eo die patcentur.
- III. Obitus dies renunciatur mittanturq; tres solidi, ex quibus per XXX. dies erogatio in pauperes fiat.
- III. Sacerdotes et monachi tenebuntur ex hoc pro federe sacrificium offerre pro defuncti anima, ceteri diuini interesse et preces pro defuncto persoluere.
- V. Demum nomina defunctorum in certis tabulis referentur, ut eorum memoria repetatur.

Hiscæ itaque legibus parere se uelle, sine dubio promisit Halberstadenſis episcopus *Ludolfus*, cum ab abbate Corb. peteret, ut reciperetur in societatem sacram S. Viti seu fraternitatem. Cum autem plerumque fieri soleat, ut vnus frater alteri aliquid dono det, abbas *Hermannus*, qui erat e comitibus de *Dassel* natus, episcopo *Ludolfo*, quem e comitibus de *Sladem* fuisse ortum prædicant, dabat dono aduocatiam, obuam in utroque *Groninge* et in utroque *Croppenstede*, in *Ammendorp*, atque in aliis villis illi annexis, quam habuerat *Heinricus comes de Blanckenburg* in feudo a Corbeia nostra. Vicissim et in doni gratiam donauit episcopus abbati huiusque successoribus integram partem reddituum, præbendam ex bonis basilicæ Halberstadenſis, nec non curiam, in castro *Amerleue* sitam. Halberstadenſes episcopi tenuerunt eam aduocatiam vsque ad tempora pacis Westfalicæ, et nunc tenent eam Principes Halberstadenſes. Principes autem Corbeienses harum rerum nihil possident. Interim e diplomate hic inferendo patet primum, errasse *I. G. Leuckfeldium* in *Antiquit. Græningens.* p. 47. et cum eo alios viros doctos, perhibentes, *Meinhardum* episcopum Halberstadenſem, *Luidolfi* antecessorem, anno 1255 esse mortuum, quo anno *Ludolfus* ei iterum successerit. Ipso enim, *Ludolfo* teste, primus eius prælationis annus

annus erat annus 1253. Si ergo Ludolfus episcopus Halberstadenfis anno 1257 et gubernante Volrado Halberstad. episcopi infra in Addendis sub num. 36. allato, aliæ causæ eius depositionis esse debuerunt, quam iuuenilis ætas. Porro in hoc diplomate notatu dignissimum esse censemus, anno 1253, in *Groningen* nondum fuisse castrum seu oppidum. Hoc enim facit ad deregendas Leuckfeldii atque aliorum fabulas, qui perhibuerunt, oppidum *Groningen* fuisse urbem *Grona*, in qua Thiatmarus Comes delulit nuncios Conradi I regis, de quo egimus supra §. 104 not. (e); nec non eis, qui palatium regium *Gruona* nostram fuisse Groningam, sibi perluaferunt: immo, qui statuerunt, oppidum *Groningam* Heinrici aucupis, Ottonis M. eiusque filii ac nepotis heredum fuisse. Adde eos, qui affirmarunt, Sifridum comitem anno 940 castrum et ecclesiam in vrbe Groninga extruxisse, atque idem castrum dedisse fratri suo Bernharo, episcopo Halberstadenfi, qui anno 968 rebus humanis fuerit exemptus. Alii perhibuerunt, Geronem marchionem ac comitem Sifridum habuisse Groningam ab imperatoribus Saxonis beneficii loco. Quomodo autem ad Sifridum eiusque fratrem Geronem bona hæc, in pago Hardego sita, peruenerint, supra §. 163 e probabili coniectura significauimus, nec dum videmus rationem, quæ nos commoueat, vt eandem sententiam mutemus. Hinc intelligitur, opinor, quid de comitatu Croppenstedensi senserint serenissimi principes Anhaltini. Accipe ergo, lector, tandem præstantissimum Ludolfi episcopi diploma, quo imponimus huic Sectioni decimæ quintæ colophonem. En illud.

In nomine sc̄e et indiuidue trinitatis: Ludolfus d̄i gr̄a Halberstadenfis eccl̄ie elect⁹ in ppetuum. Iustum est et omni cōsentaneum rationi. ut facta rationabilia et honesta. illa p̄cipue que confraternitatis amorem et mutue karitatis augmentum generant et inducunt. auctoritatis munimine contra varios futuroꝝ incurfus gratuito et diligenti studio inuolabiliter muniam⁹. ideoq; ad notiã tam p̄ntiũ quã futuroꝝ cupim⁹ peruenire. quod uenerabilis et dilectus nobis Hermannus Corbeyensis eccl̄ie abbas aduocatiã in utroq; Groninge et in utroq; Croppenstede in Ammendorp et in aliis villis sibi annexis. resignatam sibi a comite Henrico de blankenborch et uxore sua Engelburgi fidelibus suis. eccl̄ie n̄re Halberstad. non immemor consolationis et gr̄e sibi exhibite ob spem defensionis consilii et auxilii. de pleno consensu totius eccl̄ie sue corbeyen. dimiserit perpetualiter possidendam retentam sibi et nobis in p̄heodata adhuc aduocatiã. quam pari manu una cum ipso ne ab utraq; parte alienari ualeat. porrigem⁹ et monetam in Croppenstede denarios cereuisie theloneum fori in festo Viti. licet modici ualoris sint. amore familiaritatis nihilominus dimiserit eidem eccl̄ie n̄re. hac cōditione statuta. quod nũquã obligetur. nũquã in p̄heodetur. nec aliquo modo alienetur. sed semp apud eccl̄iam Halberstaden. immobilis p̄seueret. et quod bona sua cum eccl̄ia in Groninge et suis bonis et p̄sonis tamquã p̄pria bona pio zelo eccl̄ia n̄ra et episcopi p̄ tẽpe succedentes p̄tegant. semp fideliter defendant. saluo iure suo et successorum suorum. quod a p̄decessoribus suis in ipsa eccl̄ia. uidelicet in libertate curie claustralis et hospitalis. in locatione et destitutione officiorum et correctione claustralis discipline. hætenus est seruatu. item quod homines sui supra deputatam annuam pensionẽ aduocatiẽ. uidelicet maldratã tritici et . . . fertones Halberstaden. argenti ex actione indebita non grauentur. nisi quantũ de casualib⁹ iudiciis de iure p̄petit aduocato. item quod allodia sua uidelicet allodiũ in Groninge et allodiũ in Croppenstede cũ suis p̄tinentiis et molendinum in Monckedorp et stagna ultra Bodam ab omni iure aduocatiẽ libera semp p̄maneat ut fuerunt. sed semper multam et indissolubilem cōfraternitatis et familiaritatis dilectionẽ ad inuicem habitam et habendam libera uoluntate concesserit. quod ipsa stagna eccl̄ie n̄re Halberstad. cōmunia sint cum ipso. adiiciens etiam quod si eccl̄ia n̄ra et corbeyen. castrum aut oppidum in Groninge edificare p̄cedente tempore decreuerint. equaliter participant expensas et fruct⁹. sed eccl̄ia n̄ra iudicium specialiter obtineat sicut in aliis causis p̄scriptis. Nos de communi consensu totius eccl̄ie n̄re hæc omnia

Ab anno
1010 vs-
que 1014
regnante
Henrico II.
et guber-
nante
Corbe-
iam
Walho-
ne.

omnia, que sup̄scripta sunt, obligamus et astringim⁹ tam nos quam successores n̄ros firmiter seruatuos, et in recompensam hui⁹ facti et argumentum maioris familiaritatis integrā p̄bendam in eccl̄ia n̄ra maiori eidē uenabili dñō abbati Corbeyen, et suis successoribus in futurum, quotienscuq; ipsos ad partes n̄ras uenire contigerit, tempore p̄ntie ipsorum p̄cipiendam, contulim⁹ liberaliter et benigne, curiam in castro *Amersleue* sibi et suis successoribus, quam in p̄uodare uel alienare non poterunt, et in qua p̄priis sumptibus castrensi suo in beneficio p̄uidebunt, contulim⁹ nihilomin⁹ perpetualiter possidendam. Qui⁹ rei testes sunt, *Zermannus maior p̄posit⁹*, *Wigerus decanus*, *Burhardus uicedñs*, *Cono de Depholte*, *Rodolfus portenarius*, *Volradus de kirchberge*, *Volradus p̄tus Wallebican*, *Euerwin⁹ p̄tus sancti Bonifacii*, *Wilekminus de Nuroenb̄g*, *Henricus de drondorp*, *Zermannus de Cruceburgh*, *Bertoldus de Clettenb̄g*, *Albertus de Aldenb̄ch*, *Cristianus p̄tus Nortbusen*, *Gerardus sacerdos*, *Zermannus de Zodenhagen*, *Ludegerus de Lacu*, *Otto de Zaribeke*, *Otto de Vipech*, totumq; maioris eccl̄ie n̄re cap̄lm. Laici uero *Johannes dapifer*, *Fredericus de Zersleue*, *Geuehardus de Slage*, *Henricus de Aspenstede*, *Ludolfus de Zersleue*, *Conradus de Leve*, *Henricus de Veltbem*, *fridericus de Bertligge*, *Thietmarus de Orðhēn* et alii quam plures eccl̄ie ministeriales. Acta

sunt hec anno dñi M. CC. LIII. III. idus may. Et ut hec hinc inde firma semp̄ p̄maneant et quieta, hanc paginam duob⁹ sigillis n̄ro uidelicet et eccl̄ie n̄re maioris in testimonium ualidum duxim⁹ roborandā. Datam Halbstad electionis n̄re anno primo.

Nos Halberstaden, eccl̄ie cap̄itlm huic pagine gratanti animo et assensu p̄ appensionē sigilli eccl̄ie n̄re fideliter et publice in nōtē dñi obligantes nos ad omnia consentimus.

Sigillum episcopi non est
amplius integrum.

Sigillum Capituli Halberstadenfis
vide in Tab. VI. num. 7.

TRA-